

hangverseny. 22.35.

Klarinét, kürt, hárf... Hegedű és szakszo... ngverseny. Liszt, El... del műveiből. 21.45... versenye. Glazunov... Bízot műveiből... ózsaváros, operett... Szopránhangverseny... odalma, Mozart: Su... lakodalmából, Wag... Weber: Büvös vadász... s ábránd, Rossini: Te... s János: Tavaszí han...

Defések

kiadó. értekezni Nagy... szamos-ucca 5 házte... ladonossal.

ELTUNT egy koffer... Kedden délután a ko... zosvári vasúti állomás... harmadosztályú váró... termében eltűnt egy... utazó táska, amelyben... egy sorszámozott ember... minden holmija benne... volt: fehérnemű, taliz... teűlin, háromszögletű... készpénz és fontos irat... k. Ha valaki tévedés... ből elvitte volna ezeket... a holmikat, kérik, h... hogy juttassa el azokat... Farkas Sámuel, Oradea... Cal. Aradului 25 szám... alá. A kárvallott egy... érdemes, családos em... ber, akit az öt-hat... ezer lejt értékű vesztes... ség teljesen tönkre tett.

yvek:

Table with 2 columns: Item and Price. Items include: szomszomság a szentföldön, akar a cionizmus, és a cionizmus, A titok, Támasz, ó, ber akar lenni, hegyőnyedűt kiegye, im: Santa Fiske, őfi első változása, seskonyv), magyar fordítása, idők utja, esztránsz, zsidó Palesztina, ál, zéderest Madridban, netek példázatok, dszern, A zsidók jövője, természetrajza, brzs megfigyodása, I-II-III, ndelésnél csakis az, ermentes szállítás.

ező száma

János: Robert Budapest

St. Péter és Pál utca 8. 11. 8.

St. Péter és Pál utca 8. 11. 8.

St. Péter és Pál utca 8. 11. 8.

St. Péter és Pál utca 8. 11. 8.

Ara 5 Lei

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 36 Tel. 4-15

és a

Lloyd Express

Str. Gelu No. 20. Telefon 14-55 hirdetési irodák vesznek fel

Két biztató jel

A politikai élet eseményeinek forgatagában az ország közvéleménye észrevétlenül haladt két fontos esemény mellett. Holott mindkettő különös figyelmet érdemel meg, mert minden létszat szerint előhírnökei egy nem nagymérvű, de mindenestre figyelemreméltó javulásnak, amely az utóbbi hónapokban gazdasági életünkben végbement. Az egyik: augusztus havában 186 millió lej fölösleggel zárult az ország külkereskedelmi mérlege. A hivatalos kimutatás szerint 2 milliárd hétszáz-tízmillió lej kivittel szemben két milliárd 524 milliót tett ki az import. Első ízben mutatkozik fölösleg az ország külkereskedelmi mérlegében hosszú hónapok óta és a jelenség általános értékéből mindenbizonytalán sokat levon az a tény, hogy 1929 január 1-étől augusztus 31-ig bezárólag az összesített számadatok négy milliárd ötszáznyolcvan millió lej deficittel tanszkodnak.

Semmi kétség: az export növekedése a gabonakereskedelm felélékülésével áll szoros összefüggésben. Az idei terméshez fűzött vérmes reménysegeket már régen hirt illeziókka tépázta a világgpiaci dekonjunktúra, az árak általános leszorítottága, amely a gabonakereskedelm megszervezettségével és a lehetőleg szállítási viszonyokkal egyetemben már eleve kilátástalanná tette 320,000 vagon exportálását és husz milliárd lejes bevétel realizálását. A hivatalos optimizmus semmivé fozlott a valóságokkal való első szembeállítás alkalmával. De úgy, ahogy, mégis csak megindult a termés értékesítése. A külkereskedelmi fölösleg a Banca Nationala devizatartalékstokkjának emelkedését és a lej iránti kereslet növekedését jelenti egyidejűleg. A bankjegyforgalomnak Charles Eist által beigért emelése reális alapokat nyer ilyen módon.

Bizonyos, hogy a jó termés racionális felhasználása jelentősen nagyobb lendület adhatott volna az ország gazdasági fellendülésének. Nem valószínű, hogy az év végéig az exportnak ilyen mérvű növekedése mellett behozható lesz a négy és félmilliárd lej deficitnek nagyobbik része. De örülnünk kell, hogy a természet is segítségére sietett a stabilizációnak és a gazdasági élet dezorganizáltága mellett is lehetővé tette ezt a bármily kismérvű megkönnyebbülést is.

Az adófizetők teljesítőképességének valamelyes latitudjét bizonyítja az is, hogy az állam bevételei szeptember hó folyamán több mint három és félmilliárdot tettek ki. Ez a szám rekordot jelent az utóbbi esztendőök állami inkassziónak történetében és ezt nem lehet kizárólag a költségvetési intézkedésekre visszavezetni, amelyekkel a kormány az adóbehajtást forszírozta. Ebben az esztendőben összesen huszonkét és félmilliárd lejt folyt be az államkasszába az 1929. évi költségvetés számlájára. A költségvetési év ismeretesen a jövő év júliusáig tart és mint hogy az utóbbi évek tapasztalatai szerint a jövő év hat hónapjában elmaradt adókból mintegy 2 milliárd négy százmillió lejt fognak inkasszálni, a most következő három hónapban átlag havi négy milliárdot kell kitenni az állami inkasszónak, hogy a költségvetési deficit elkerülhető legyen. Négy milliárd nem fog minden valószínűség szerint befolyjni, de a differencia mindezenre jelentéktelen lesz és nem fog zavarokat okozhatni. Rist optimizmusa

valamelyest igazolva látszik a szeptemberi állami inkasszó fényében.

De ha az ország meghozta ebben az évben azokat a szörnyű áldozatokat, amelyekért kérték tőle a stabilizáció sikerének biztosítása érdekében, ez nem menti fel a kormányt a kötelezettség alól, hogy a jövő évi költségvetés összeállításánál revízió alá vegye egész adózási rendszerünket. A

költségvetési deficit elkerülését nem lehet gazdaságpolitikai céllá emelni. A stabilizációról bebizonyosodott, hogy szolid alapokon nyugszik. Az utóbbi napok zavaros eseményei egy pillanatig sem ingatták meg a külföld bizalmát, a lejt továbbra is 308-al jegyezték Zürichben, bár a liberálisok gondoskodtak arról, hogy a Maniu-kormány „államcsinyjének” hire a kül-

földre is eljusson. De céllá kell emelni az adófizető szanalását és tehermentesítését, mert csak ily módon alaphozható meg Románia gazdasági jövője.

Még egy ilyen versenyfutást a költségvetés egyensúlyozása felé, a szélteben-hosszában dobravert adófizetők gazdasági romjai fölött nem fogjtöbbé elviselni az ország.

Csak volt minisztereket vagy államtitkárokat fognak kinevezni tartományi igazgatókká

Erdély igazgatója Voicu Nitescu, vagy Dan Sever, Bánát igazgatója Vlad Aurél, vagy Bocu Sever lesz

Bucuresti—Bukarest, október 11. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A november 15-én összeülő parlament első feladatai közé fog tartozni a tartományi igazgatóságok budgetjének megszavazása. Közvetlenül ezután a tartományi igazgatóságok meg fogják kezdeni működésüket és erre vonatkozólag már folynak is az előkészületek az egyes minisztériumokban. Mái sincs azonban megállapítva véglegesen, hogy kik lesznek azok, akiket a tartományok élére fog állítani a kormány.

Két felfogás alakult ki ebben a tekintetben. Az egyik szerint a tartományi igazgatóságoknak a minisztériumok fontosságát és jelentőségét kell tulajdonítani. Ebben az esetben különös gondal fog

eljárni a kormány az igazgatók személyének megválasztásánál. Csak volt minisztereket és alminisztereket fognak a tartományi igazgatói méltóságra kijelölni. A másik felfogás azt tartja, hogy a tartományi igazgatóságok egyszerű végrehajtó szervek, amelyeknek hivatása az, hogy a közigazgatási gépezet működését a vidéken megkönnyítsék és leegyszerűsítsék. Ebben az esetben az illető vidékek kiváló emberei közül fogják a tartományi igazgatókat kiválasztani.

A „Lupta” valószínűleg tartja, hogy Maniu miniszterelnök az első felfogást teszi magáévá, mint ahogy az Jugoszláviában is történt. Ilyen körülmények kö-

zött a lap a következő tartományi igazgatók kinevezését tartja valószínűnek:

Erdély: Voicu Nitescu vagy Dan Sever, Bánát: Aurel Vlad vagy Bocu Sever. Beszarábia: Pan Halipa vagy I. Pelivan.

Moldovában a helyzetet az komplikálja, hogy egyetlen moldovai származású volt nemzeti-parasztparti miniszter sincsen. Valószínű, hogy a moldovai tartományi igazgatóság élére Jon Petrovici volt avescanus minisztert nevezi ki Maniu, aki ismeretesen nemrég lépett be a nemzeti parasztpártba. A bukaresti tartomány igazgatója Camarasescu volt belügyminiszter, Bukovina kormányzója Sauciu Saveanu vagy Dori Popovici lesznek.

Oroszországban újra fellángolt az ellenforradalmi áramlat

Egyre nő az orosz parasztlak ellenállása a rekvirálásokkal szemben

Kétezer parasztlak fogtak le újra s Szibériába deportálják őket. Növekszik a hushány az orosz ipari centrumokban

Ellenőrzés alá veszik a párisi orosz követség tisztviselőit

Páris, október 11. Az orosz szovjetkövetség és Bessedovski afférjában a nyilatkozatháboru tovább tart. Bessedovski újabb nyilatkozatot adott a párisi lapoknak, melyben kitér arra is, hogy a kommunista pártba lépése után azonnal látta, hogy nyersen és durván folytatnak el mindent, ami a demokráciával a legcsekélyebb vonatkozásban van. Bessedovski ezért rövidesen, még 1921-ben a pártellenzék sorába sodródott s mint demokratát küldötték az országból külföldre a diplomáciai képviselőhez. Külföldre távozása előtt sem titkolta, hogy az országban uralkodó diktatúrát a legabszolútabb keleti despotizmusnak tartja. A helyzet azóta sem javult s a gazdasági szabadságukat védő parasztság harcra a szovjet ellen még csak most van megindulóban.

A parasztság már eddig is ellene szegült a gabonarekvirálásoknak, de ez a mozgalom és ellenállás novatavóbb elhatalmasodik. Az orosz paraszttal a leghatalmasabb igazságtalanság történik. Nem csoda, ha elégedetlen és képes végsőséges cselekedetekre. Megmutatnak, nekik egy traktort — mondotta Bessedovski — s elviszik az utolsó kecskáját is. A szovjet gabona világgparitási árának tíz százalékáért rekviráltat s azután az összehalmozott készleteket külföldön nagy haszonnal el-

adja. A mai rezsim emberei a forradalom sirásói s megérdemelnék sorsukat: a cári uralom restaurálását.

London, október 11. — A lapokhoz az orosz-kínai határvidékről érkező hírek szerint a parasztlak ellenállása a vörös hadsereg és a szovjethatóságok rekvirálási törekvéseivel szemben fokozódik s helyenkint lázadásokhoz és zendülésekhez vezet. A katonai csapatparancsnokságok kénytelenek az erős kéz politikáját elővenni, mert különben a rossz példaadás eluralkodnék. Már eddig is több, mint kétezer parasztlak fogtak le, s Szibériába akarják elszállítani őket, hogy a renitenskedőknek elrettentő példával szolgáljanak.

London, október 11. — A Reutter távirati iroda tudósítója jelenti, hogy az orosz ipari centrumokban a hushány egyre növekvőben van. A kormány elhatározta, hogy az élelmezési szövetkezeteket nyit és tevehussal látják el s a huskvotát, a jegyekkel rendelkező ipari munkások részére is leszállítják. A napokban érkezik Moszkvába az első husszállítmány, ezeröt-száz tonna teve és háromszáz tonna nyulhussal. Addig is a kereskedelmi népbiztos kénytelen volt a főváros napi hussellátását napi hetven tonnával leszállítani.

Páris, október 11. — Az Intransigeant közlése szerint, a párisi orosz nagykövet utasítást kapott Moszkvából a követség és a kereskedelmi képviselő személyzetének újabb alapos vizsgálat alá vétésére. Az alkalmazottaknak kérdőíveket kell kitölteniök s a nagykövet a kérdőívek be-terjesztése mellett minden szovjetalkalmazottról még külön referátát adni tartozik.

Az osztrák szociáldemokraták államcsiny esetén teljes cselekvési szabadságot helyeznek kilátásba. Bécsből jelentik. A szociálista pártkongresszuson Seitz polgármester felszólt s azt hangoztatta, hogy az osztrák szociáldemokráciának éppen az a legnagyobb érdeme, hogy mindezekig sikerült megakadályoznia a polgárháboru kitörését. A pártkongresszus által elfogadott határozat követeli a teljes belső leszerelést, kinyilatkoztatja a párt azon hajlandóságát, hogy az alkotmányreformhoz hozzájárul, ha a párt feltételei is teljesedésbe mennek. A határozat arra az esetre, ha a szociáldemokrata kívánságokat a többségi pártok nem honorálnák, a parlament feloszlását és új választások kiírását követeli és államcsiny esetére biztosítani óhajtja a maga részére a teljes cselekvési szabadságot.

A Forreign Office munkában

— Külpolitikai figyelő —

Mintha a külpolitika égboltozatán üstökösök járnának: minden kíváncsi és aggodó tekintet ma erre az égboltozatra szegeződik. A modern Európa kialakulása óta minden európai ország belpolitikája szorosan összefüggött a külpolitikai viszonyokkal, az ugynevezett európai egyensúly esélyeivel és változásaival. A világháború után ez az összefüggés még szorosabbra kovácsolódott, de sajnos, ezeket az összefüggéseket a reakció vasmarka irányította. Ez a vasmarkok ma sem erőlenekedett el teljesen, de kétségtelen, hogy szinte naponta súlyos ütések szürek, úgy hogy szorítása egyre gyöngül.

Az a megegyezés, amelyet Macdonald olyan külső sikerek mellett létesített Amerikával s amely a világ két legnagyobb tengeri hatalmának irányítása alá rendeli a többi tengeri hatalmak akaratát is; olyan történelmi tény, melynek jelentőségét csak a vakok és fanatikusok tagadhatják le. Eltekintve attól, hogy ez a megegyezés csak a bevezető akkordja a leszerelési kampányának és ha egyelőre csak elvben is, de mégis büntetetté minősíti a háborút, az a kétségtelen jelentősége is meg van, hogy az angol munkáskormány nemzetközi tekintélyét és máris hatalmasnak bizonyult befolyását még döntőbben fogja erősíteni, mint eddig.

Az angol munkáskormány, ugylátszik, jómaga is felismerte azt a tényt, hogy a maga célkitűzéseit csakis egy megerősödött demokráciájú Európában viheti keresztül, egy olyan Európában, ahol legalább külpolitikailag nincs kitéve a reakció támadásainak. Ezzel magyarázható az a lázas tevékenység, melyet a Forreign Office fejt ki a reakciós európai országok belpolitikájának befolyására. Ma már nyilvánvalóvá lett többek között az is, hogy a litván diktátor bukását az angol kormány hajszolta keresztül s még érdekesebb az a politikai sakkhúzás, amellyel Snowden angol pénzügyminiszter húzta ki a gyékényt az osztrák reakció pénzügyi fellegvára: a Bodenkreditanstalt alól.

Valószínűleg igen kevesen tudják, hogy a válságba került bécsi Bodenkreditanstalt mögött Seypel kancellár és a bécsi keresztényszocialisták pénzügyi kreatúrái húzódtak meg, akik ellenforradalmi céllal pénzelték a Heimwehr-alakulatokat, pénzelték annak ellenére, hogy a nagy bécsi pénzintézet angol hitelekkel élvezett. Közvetlenül a Heimwehr-puccs beigérése után az osztrák szocialdemokraták egyik hírneves vezére: Adler Frigyes, hosszú levélben kereste meg Snowden angol pénzügyminisztert, akinek beszámolt arról, hogy a Bodenkreditanstalt az angol hitel által folyósított összegeket reakciós vezérek és a Heimwehr üzemeinek finanszírozására használta fel. Snowden erre megfigyelőket küldetett ki Bécsbe, akik teljes mértékben igazolták Adler Frigyes állításait. Erre Snowden pénzügyminiszter már Hágában megerősödött belső tekintélyét felhasználva, olyan nyomást gyakorolt az angol pénzügyi körökre, hogy azok megvonták hitelüket a Bodenkreditanstalttól. Pár nap leforgása alatt azután a Bodenkreditanstalt össze is omlott és vele együtt összeomlott az osztrák heimwehristák véres ellenforradalmi álma is.

Nem szenved kétséget az sem, hogy az a nagy politikai forrongás, amely eddig szinte hihetetlennek képzelt erővel lángolt fel Magyarországon s amely két nappal ezelőtt Budapest főváros törvényhatósági bizottságában már szinte forradalmi erővel mutatta meg erejét: az angol munkáskormány biztatására indult meg. Bethlenék már nem sokáig tarthatják magukat, az bizonyos.

A legújabb őszi kalap, fehérnemű stb. stb. férfidivat újdonságok

nagy választékban és a legolcsóbb árban
szerezhetők be.

Papp és Felszegi

CLUJ Piața Unirii 14. FÖTÉR

Mind ezek az eredmények azonban problémátikus értékek maradnak mindaddig, míg a londoni tengeri leszerelési konferencia végleg nem diadalmaskodik az olasz és francia ugynevezett külön érdekek felett s míg a szárazföldi leszerelés problémája is megoldás alá nem kerül. Csak egy tényleges nemzetközi pacifista szellem és állapot kiharcolása után várható az, hogy az angol munkáskormány a saját portáján belül is érvényt szerezheszen szociális célkitűzéseinek és belső megerősödésén keresztül támaszt és bázist nyújt-

hasson az európai demokráciának és haladásnak. Kétségtelenül rengeteg akadályal kell addig még megküzdenie. Mig jobboldali ellenfelei antimilitarizmust vetik szemére, addig szélső baloldali ellenfelei azzal agítálnak ellene, hogy az angol gyarmatokon még mindig nincs változás a gyarmati népek elnyomatásában. Türelmetlenek mind a két oldalon, épen elegendőnek s bizonyos az angol munkáskormány munkája eddigi sikere ellenére is, még számos ellentétet kell, hogy leküzdjön.

Masaryk köztársasági elnök a kisebbségi kérdéssel

Prága, október 11. A Daily Telegraph tegnapi száma interjú közöl Masaryk elnökkel. Az elnök az interjú folyamán kijelentette, hogy Csehszlovákiában biztosítottak látja a kisebbségi jogokat. Az elnök különösen a kulturális autonómia eszméjének megvalósításáról nyilatkozott barátságos szellemben. A németek — mondotta — akik a középkor óta a csehek mellett és a csehekkel együtt élnek, a háború után természetesen sokkal erősebben érezték a rendszerváltozást, mint a többi kisebbség. El kell azonban ismerni, hogy az új körülmények között feltalálták magukat. A kisebbségi kérdés természetesen nem új, de a háború következtében sokat nyert jelentőségben, mivel a nagy kisebbségekkel bíró országok ünne-

pélyes fogadalmat vettek magukra a kisebbségekkel szemben. Általában azt mondhatjuk, hogy egész Európa helyzete a háború után sokkal előnyösebb, mint volt azelőtt. Csak arra kell gondolni, hogy hány elnyomott nép szabadult fel a világháború óta és hogy mennyire emelkedett a lakosság egyes rétegeinek életstandardja. Masaryk elnök azután rátért azokra a feltevésekre, melyek szerint Hamburgban német-csehszlovák társaság alakult volna, a csehszlovák kikötőjogok kihasználására. Kijelentette, hogy bár történtek hasonló ajánlatok, mégis remény van arra, hogy saját csehszlovák flottát fogunk felállítani tudni, amely a csehszlovák külkereskedelmet is fel fogja ölelni.

A Niagara látogatásával fejezi be amerikai látogatását MacDonald

Newyorkból Kanadába utazik az angol miniszterelnök

Washington, október 11. MacDonald Newyorkba érkezése előtt Philadelphiában kiszállott s bankettet adott volt orvosai tiszteletére, mely után tovább utazott Newyorkba.

A newyorki látogatás legkiemelkedőbb eseménye a külügyi társaság estélyén tartandó beszéd lesz, amelyet rövidhullámu rádióan Angliába is közvetítenek. A beszéd éjjel két óra körül lesz hallható Európában.

London, október 11. MacDonald miniszterelnök a Niagara megtekintésével fejezi be látogatását az Egyesült Államok területén. Október tizenötödikén Kanadába megy, ahol tíz napig fog tartózkodni, mint a kormány és a fő kormányzó vendége. Kanadai tartózkodása alatt az angol miniszterelnök tárgyalni fog Mackenzie King kanadai miniszterelnökkel, kormányza minisztereivel és a kanadai pártok vezetőivel, majd október huszonötödikén hajóra száll Európa felé.

Egy áltudós csekkcsalásokat követett el és kifosztotta a frankfurti könyvtárt

Grác, október 11. A gráci esküdtsek előtt ma nagyon érdekes bűnpör tárgyalása veszi kezdetét, amelynek vádlottja dr. Arnulf Kogler 59 éves magántudós. Dr. Kogler pályafutása rendkívül kalandos és a titokzatos emberről még mindig nem lehetett teljes határozottsággal megállapítani, hogy gonosztevő e, vagy pedig tudományos szenvedélyeinek a rabja.

Dr. Kogler Ausztriában született, de már fiatalon Németországba került és ott is tette le a maturát. Az érettségi vizsga után beszüntette tanulmányait és csak husz évvel később, 1929-ben, 49 éves korában tette le a doktorátust a gráci egyetem filozófiai fakultásán. Egy évig a stiriai országos levéltárban minden fizetés nélkül, mint voluntör dolgozott és a tudomány idealistájának benyomását keltette, de az összes kizárva, a doktorátust is csak azért tette le, hogy bűnöző hajlamát annál könnyebben kielégíthesse később.

Kevésel utóbb megnősült és szép hozományt kapott. A pénzzel spekulálni kezdett és a börzén tetemes vagyonra tett szert. 1924-ben elvált a feleségétől, majd egy Frankfurt mellett városkában másodszor is megházasodott.

A válás és a második házasság között követte el dr. Kogler első csekkcsalását. 1924-ben 120 márka betéttel folyószámlát nyitott egy müncheni bankban, csekkkönyvének öt lapját hamis bélyegzővel és két aláírással látta el és ilymódon egy másik bankban, ahol már többször volt dolga, tekintélyes összeget csal ki. Több mint 44 millió osztrák koronát kapott és egy ezer frankra szóló csekket. Sőt egy

bankhivatalnoktól is kicsalt a hamisított csekkkel 50 millió osztrák koronát.

A sógora azonban 3000 német márkával jóvátette a kárt és dr. Kogler ép bőrrel szabadult. Csak négy évvel később tartóztatták le Salzburgban a gráci törvényszék körözövele alapján. A letartóztatást megelőző időben azonban dr. Kogler korántsem volt tétlen. Egy ideig a második felesége tulajdonát képező papírgyár bérletéből élt, két évvel később pedig tisztán „tudományos” munkának szentelte minden idejét.

Jogtörténelmi tanulmányokat folytatott a frankfurti állami könyvtárban és a könyvtári hivatalnokok bizalmát annyira megnyerte, hogy eskü nélkül, kézfogással megerősített fogadalom alapján megkapta a könyvtár összes kulcsait. Ettől az időtől kezdve dr. Kogler egyes műkereskedők segítségével, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy a könyveket lopja, rengeteg inkunábulumot és más értékes könyveket dobott a piacra a könyvtár állományából. Néha gyanakodtak ugyan abban, hogy a könyvek tényleg „dr. Kogler felosztott gyűjteményéből” származnak-e, de a gyanút mindig el tudta hártani magáról, mindaddig, amíg az 1487-ből származó brevarium moguinom-ot nem akarta eladni.

Ebből a könyvből ugyanis mindössze egyetlen egy példány van a világon és minden szakértő tudja, hogy ez az egy példány a frankfurti állami könyvtár tulajdona. Ertesítették a rendőrséget és dr. Kogler ellen megindult a vizsgálat. Már az első felületes letartóztatásánál kiderült,

Értesítés!

A híres

„Három Korona”
selyemha. risnya

gyár az őszi és téli szezonra

„Három Korona”
cérna harisnyát

dobott a piacra. Ennek a harisnyának megvan minden kívánt tulajdonsága. Kielégíti minden modern igényt elegancia és finomság tekintetében és rendkívül rugalmas lévén a láb minden formájához teljesen hozzásimul.

A
„Három Korona”
cérna harisnya

az igazí higiénikus harisnya és a legkíválóbb külföldi orvosi tekintélyek igazolták, hogy ez a harisnya megóv a köszvényétől, reumától.

hogy a könyvtárból 60 ezer márka értékű könyv hiányzik, összesen 393 régi és értékes darab. Ezek közül szorgos kutatással csak 319-et kapott vissza ismét a könyvtár. 74-nek nyoma veszett.

Két verekedés egy napon a kolozsvári járásbírószágon

Egy alperes betörte fejét a szerencsés felperesnek, viszont egy másik felperes ügyvédje az alperest pofozta meg

Cluj—Kolozsvár, október 11. — (Az Új Kelet tudósítójától). Rágalmazással vádolva állott ma délelőtt a kolozsvári járásbírószágon előtt Erős Albert kolozsvári kályhászmester. Erős ellen a keresetet Borza Endréné kolozsvári lakos indította. A mai tárgyaláson a járásbírószágon Erős Albertet büntösnek mondta ki és 500 lei pénzbüntetéssel, valamint a perkoltségek megfizetésére ítélte. A vádlott az ítéletet tudomásul vette. A járásbírószágon már új ügynek a tárgyalásba kezdett, amikor nyílt az ajtó és a felperes férje, Borza Endre vérző fejjel állított be a járásbírószági tárgyalóterembe. A véresfejtű ember megjelenése nagy monsternációt keltett a tárgyalási teremben. Borza Endre elmondta a tárgyalást vezető bírónak, hogy a törvényszék épülete előtt az elmarasztalt alperes szóváltást provokált vele, majd minden átmenet nélkül, a kezében lévő bottal ütlegelni kezdte. A járásbírószágon Borza Endrét utasította, hogy sérüléseiről vétesse fel orvosi látleletet és Erős Albert ellen testi sértés címén indítsa meg az eljárást.

Hasonló incidens játszódott le a járásbírószágon 34-es szobájában is Banciu járásbíró jelenlétében. Egy közismert kolozsvári ügyvéd kliense nevében asszony és gyermektartási keresetet indított Hajek Ferenc kolozsvári kályhászség ellen. A tárgyalás folyamán az ügyvéd érveit Hajek Ferenc állandó közbeszólásokkal és megjegyzésekkel zavarta. Az ügyvéd egyik állítását az alperes hazugságnak deklarálta, mire az ügyvéd kikelt magából és a járásbíró jelenlétében az alperest két hatalmas pofozban részesítette. Banciu járásbíró az esetet jegyzőkönyvbe foglaltatta és az ügyvédet szokatlan magaviseletéért külön is megrovásban részesítette.

Gondoljatok

a Tóra előtt

Erec Jiszráélre!

a Geulat Haarec-re!

Mária kir

A miniszterelnök

București-Bukarest. Új Kelet tudósítóját munkában a bukaresti tése alapján néhány tünk arról, hogy Comlissza mögötti akciója Mária királyné segítéséért tábornoknoba való bevalasztása. kai körében, de az aminos benyomást kel amely Mária királyné megvilágításba helye rálányé eszközül enged felhasználni Prezanben. A miniszterelnök kommunikét tett közö kategórikusabban cária királyné Prezan gével szemben állás. „Mária királyné sem sem más ellen nem nál is inkább, mert áll az ilyen személy szerda délelőtti audi szó sem volt.

Szóba se

ralányé

Ezzel kapcsolatos Ora” ma délutáni Catárgi tollából cikket közöl. Mihaila sajtó igen avatott az „Ultima Ora” cíjője és köztudomású Mária királynéhoz. ban — írja az ujsá királyné őfelsége nev lapok minduntalan k a régensválasztás k ményekkel. Fantaszt zőinek arról a párt szerda délelőtti aud rálányé és a miniszr folyt volna. Két ké nak különösképpen mentárjai: hogy m ták be Mária király ba és hogy miért a királyné Prezan genssé való megvál. Mária királyné és a zött a királynénak való megvalasztása. Arra sem került so bormok esetleges m sák meg. A min teanu régens meg a királynéval, aki R nek egyik kimagas szánót tartott arra, tartásik mindazzal, rül történik s ami a sát oly közelről érd megvalasztása. Már ban senki sem kért régenstanácsba belé

Természetes dolo tima Ora” — ha Mária királynét, h ságos voltára való meg az országnak hogy belépjen a rég ria királyné elfogad kérest. Azt az aján lyet egy a nemzeti ségéhez nagyon is terjesztett a királyn ről van szó) s a rálányé fia, helyét kellett y ta nácsban elfo górikusan visszauta rálányé, mert nem a herceg kiválása ese kintélyét gyöngítse.

A „Lupta

ellen

A „Lupta” ugyan kal a kulissza mögö

Mit kívá

Mária királynénak semmilyen szerepe sem volt a régens választásban

A miniszterelnök hivatalosan megcáfolja Presan tábornok jelölésének elgáncsolásáról elterjesztett híreket

Bucuresti-Bukarest, október 11. (Az Új Kelet tudósítójától). Tegnap számban a bukaresti „Curentul” jelentése alapján néhány részletet közlünk arról, hogy Constantin Stere kullissza mögötti akciója következtében és Mária királyné segítségével hiusult meg Prezan tábornoknak a régenstanácsba való beválasztása. A főváros politikai köreiből, de az egész országban kinos benyomást keltett ez a híradás, amely Mária királyné személyét olyan megvilágításba helyezte, mintha a királyné eszközül engedte volna magát felhasználni Prezan tábornokkal szemben. A miniszterelnökség ma délelőtt kommunikált a közönségnek, amelyben a legkategorikusabban cáfolja, mintha Mária királyné Prezan tábornok jelölésével szemben állást foglalt volna. Mária királyné sem Prezan tábornok, sem más ellen nem emelt kifogást, anélkül is inkább, mert a királyné fölül áll az ilyen személyi kérdéseknek. A szerda délelőtti audienciáján ilyesmire szó sem volt.

Szóba sem került Mária királyné jelölése.

Ezzel kapcsolatban az „Ultima Ora” ma délutáni számában Mihaila Catargi tollából rendkívül érdekes cikket közöl. Mihaila Catargi a fővárosi sajtó igen avatott tollú újságírója, az „Ultima Ora” című lap főszerkesztője és köztudomásúlag igen közel áll Mária királynéhez. Az utóbbi napokban — írja az újságíró — Mária királyné öfelsége nevét egyes bukaresti emberek minduntalan kapcsolatba hozzák a régensválasztás körül lejáratott eseményekkel. Fantasztikus részleteket közölnek arról a párbeszédéről, amely a szerda délelőtti audiencián Mária királyné és a miniszterelnök között lefolyt volna. Két kérdés körül főleg különösképpen az újságok kommentárjai: hogy miért nem választották be Mária királynét a régenstanácsba és hogy miért akadályozta meg a királyné Prezan tábornoknak régensválasztását. Nos, soha Mária királyné és a miniszterelnök között a királynénak a régenstanácsba való megválasztása nem került szóba. Arra sem került sor, hogy Prezan tábornok esetleges megválasztását vitassák meg. A miniszterelnök Sarateanu régens megválasztását közölte a királynéval, aki Románia történelmének egyik kimagasló figurája és aki szánót tartott arra, hogy kontaktusban tartsák mindazzal, ami az ország körül történik s ami a román állam sorsát oly közelről érdekli, mint a régens megválasztása. Mária királynét azonban senki sem kérte fel arra, hogy a régenstanácsba belépjen.

Természetes dolog, — írja az „Ultima Ora” — ha Maniu felkérte volna Mária királynét, hogy a helyzet változásos voltára való tekintettel hozza meg az országnak azt az áldozatot, hogy belépjen a régenstanácsba, — Mária királyné elfogadta volna ezt a felkérést. Azt az ajánlatot azonban, amelyet egy a nemzeti parasztpárt vezetőjéhez nagyon is közelálló politikus terjesztett a királyné elé (nyilván Stereről van szó) s amely szerint a királynénak fia, Miklós herceg helyét kellett volna a régenstanácsban elfoglalni, — kategorikusan visszautasította Mária királyné, mert nem akarta, hogy Miklós herceg kiválása esetleg a dinasztia tekintélyét gyöngítse.

A „Lupta” támadása Stere ellen

A „Lupta” ugyancsak foglalkozik azokkal a kullissza mögötti intrikákkal, amelyeknek előterében ezúttal is Stere személye állt és követeli, hogy a nemzeti parasztpárt zárja ki sorai közül Sterét, ha nem akarja, hogy Stere agitációi népszerűtlenné tegyék a pártot és a kormányt. A Lupta szerint Stere hívei fennhangosan tartják, hogy Prezan ők buktatták ki a régenstanácsból oly módon, hogy meggyőzték Mária királynét arról, hogy Prezan jelenléte Miklós herceg tekintélyét csökkenti a régenstanácsban.

A főváros politikai köreiből mindkét lap állásfoglalást élénken kommentálják. Különösen figyelemre méltónak tartják az „Ultima Ora” azon sorait, melyek szerint Mária királyné Maniu felkérésére elfogadta volna a régenstanácsba való megválasztását.

Helyreállított az alkotmányos folytonosság

Bucuresti-Bukarest, október 11. A kormány tagjai ma délelőtt minisztertanácsot tartottak Maniu elnökelete alatt. A minisztertanács az ülésről kiadott hivatalos kommuniké szerint megállapította, hogy az új régensnek a nemzetgyűlés október 9-iki ülésén történt megválasztásával a királyi jogok gyakorlása automatikusan a régenstanácsra szállt vissza, az alkotmány 81-ik paragrafusára alapján.

A minisztertanács Mironescu külügyminiszter beszámolt a hágai és genfi tárgyalásokról, valamint a keleti jóvátételi bizottság párisi tárgyalásairól.

Rövidesen megindul Mármarosziget és Csernovitz között a közvetlen személyforgalom

Eredményteljesen kecsesgátló a román-lengyel-csehszlovák vasúti tárgyalások

Bucuresti-Bukarest, október 11. Jelenleg tárgyalások folynak Bukarestben a román-csehszlovák és lengyel vasúti képviselői közt az egymásközi szállítások, továbbá a postai és vámügyi tárgyalások névén.

A közlekedésiügyi miniszterium fogadótérképében megvitatták azokat a feltételeket, melyek az utasok és áruszállítást illetik, melyek Bukovinából, Lengyelországon és Csehszlovákián át eszkozőlnék

Mármaroszigetre. Ugy állapodtak meg, hogy a tranzitot speciális feltételek mellett hajtják végre és a már érvényben lévő román-lengyel és román-csehszlovák egyezményeket alkalmazzák.

Az utasok, csomagok és áruk szállítása speciális tarifa szerint történik.

A román delegáció valamennyi szállítási vonatkozóan a könnyítések egész sorát kapta, amit a kötetendő konvencióba belefoglalnak.

Panflavin
fiatal, öreg, védt. torokfájás, fertőzés nem éri.
Ahol sok ember van együtt, mint például színházban vagy moziban, a fertőzés veszélye különösen nagy. Védekezésként vegyen **Panflavin pasztillákat**, mert azok a betegség csíráit, melyek a szájban és gáton át a szervezetbe kerülhetnek, ártalmatlanná teszik. Minden gyógyszerésznél és drogeriában kaphatók.

Rothermere lord a német köztársaság védelmébe szegődött

Az angol lord feltűnést keltező cikke a német republikából. A cikk felszólítja Angliát, adja vissza Kamerunt és Togót a németeknek, hogy ezzel letörje a monarchikus mozgalmat

London, október 11. Közölte az Új Kelet, hogy lord Rothermere, a magyarországi revíziós mozgalom angol vezetője, újabb lapjában, a „Daily Mailban”, Németországról is feltűnést keltező cikksorozatot kezdett. Rothermere tegnap közölte cikksorozatának másik részét, amelynek ez a címe: „Fennmarad-e a német köztársaság?” A cikkben hosszasan ismerteti az 1918. és 19-es eseményeket és arra a konkluzióra jut, hogy a német köztársaság már tökéletesen érvényesült az állami és társadalmi élet minden vonatkozásában. Összehasonlítást tesz a mai Németország és az 1870-71-es Franciaország között. Franciaország is annak idején kommunista forradalmat élt át, éppen úgy, mint ahogy a háború után Németországnak meg voltak a spartacus mozgalmak. III. Napoleon hadvezére, Mac Mahon lett a francia köztársaság második elnöke, épügy, mint Hindenburg a németé. A német köztársaság mindössze tíz éves és egyre

erősödik. A külföld bizalma tetteiben is megnyilvánul Németországgal szemben, amennyiben kiűritették a Rajnvidéket a békeszerződésben megjelölt idő előtt. Ha a monarchiát vezetnék be ismét, akkor ezek a vívmányok kétségtelenül veszélyben forognának. A volt császár családjának reményeit a trónra, hiu ábrándok, mert a német nép belátta, hogy földjén fölösleges a monarchikus intézmény. Azzal, hogy a császár és a trónörökös elmenekült az országból, a trón presztízse módfelelt alászállott.

Oroszország után — mondja Rothermere — Németország ma a legerősebb szocialista állam. Csak össze kell hasonlítani az 1924-es választások eredményét az 1929-esssel és nyilvánvalóvá válik, hogy az országban a szocializmus egyre tért hódít. A monarchizmusnak már alig van tereuma Németországban, ahol a nacionalisták Huggenberg vezetése alatt már nem is akarják a monarchiát restaurálni, hanem saját diktatúrájukat szeretnék bevezetni.

Rothermere azt javasolja, hogy a brit kormány adja vissza Kamerun és Togo kolóniákat Németországnak. Ezzel teljesen megerősítené a nacionalisták agitációját, akik állandóan azt hangoztatják, hogy a mai kormány politikája miatt nem lehet remélni a kolóniák visszaszerzését. Egy ilyen gesztus Anglia részéről az egész világ előtt bebizonyítaná, hogy Angolország elfelejtette a háborús évek gyűlöletét és hogy szult helyez Németország barátaságára. Németországnak nem is annyira a kolóniák gazdasági értéke fontos,

Egy másik értekezleten, Merenta Ceza helyettes igazgató elnökelete alatt, a posta és vámdíjak ügyét vitatták meg a lengyel és cseh delegáltakal. A cseh és lengyel postakocsi forgalma után Romániában kilométerek szerint volna a taxa fizetendő.

A tárgyalásokat még mindkét kérdésben folytatják.

Az értekezletet követő lakomán Vidrig-hin vezérigazgató is jelen volt.

Társaságbeli úri asszony házasságközvetítő irodája
(FORTUNA)
Oradea Reg. Ferdinand 55d.

Legelterjedtebb, legjobban bevezetett, hangnélküli, könnyűjárású gépirónok kedvence a masszív
ROYAL
írógépek.
★
Képviselete
Mechanika
Rádiók nagy raktára
Halász Boriska, Targul-Mures

Kérjen cipőt
Minden modell exkluzív

Mit kíván anya és gyermeke Höfer hintőport, crémet, szappant

tés!
om Korona“
mha. risnya
szonra
om Korona“
a harisnyát
ek a haris-
ben kívánt
t minden
ncia és fi-
és rendki-
a láb min-
en hozza-
om Korona“
a harisnya
arisnya és
külföldi
telyek
harisnya
reumatól.
60 ezer márká értékű
zesen 393 régi és ér-
kül szorgos kutatás-
pott vissza ismét a
oma veszett.
s egy napon
arásbírószágon
fejét a szerencsés
egy másik felperes
rest pofozta meg
október 11. — (Az
). Rágalmazással vá-
ott a kolozsvári já-
s Albert kolozsvári
ellen a keresetet
svári lakos indította.
járásbírószágon Erős Al-
dotta ki és 500 lei
mint a perköltségek
A vádlott az ítéletet
járásbírószágon már új-
ba kezdett, amikor
felperes férje, Borza
ittott be a járásbíró-
A véresfejű ember
sternációt keltett a
Borza Endre elmon-
tendő bíróknak, hogy
előtt az elmarasz-
provokált vele, majd
kül, a kezében lévő
te. A járásbírószá-
ta, hogy sérüléseiről
teletet és Erős Al-
oimén indítsa meg
szódott le a járás-
an is Banciau járás-
ny közismert kolozs-
névében asszony és
etet indított Hajek
rhátságát ellen. A
ügyvéd érveit Ha-
közbeszólásokkal és
ta. Az ügyvéd egyik
gságnak deklarálta,
magából és a já-
alperest két hatal-
ette. Banciau járás-
nyvbe foglaltatta
an magaviseletéért
részesítette.
jatok
előtt
ráélre!
aarec-re!

A charbini francia konzul megerősíti Costes és Bellonte pilóták új távrepülési világrekordját.

Páris, október 11. Az Indopacifique távirati iroda charbini tudósítója jelenti, hogy a charbini francia konzul megerősíti Costes és Bellonte pilóták új világrekordját. A két pilóta, mint ismeretes, szeptember 27-én délelőtt 8 óra 30 perckor startolt a le-bourgeti repülőtérrel és 29-én ért földet kínai területen Cicikartól 85 kilométernyi távolságban. A repülőgép a nyugateurópai és kínai időszámítások differenciáinak figyelembevételével ötvenegy órát volt a levegőben s ez idő alatt 7800 kilométer utat tett s ezzel túlszárnyalta Ferrarin és Del Preto olasz őrnyagok egyenes vonalú távrepülési világrekordját. A konzul közli, hogy a pilótákat kínai katonák orosz repülőknél tartották s katonai fedezet alatt kísérték gyalog Cicikarba, ahova az áradások miatt csak október 3-án érkeztek meg. Mivel kínai vizumuk nem volt, a kormányzó is eleinte oroszoknak tartotta őket. A konzult csak október 6-án értesítették az ügyről. Ekkor rögtön Cicikarba utazott s az ügy rendezését kézbe vette s kieszikölte, hogy a pilótáknak engedjék meg a Tokióba való továbbrepülést. Arról még nem érkezett hír, hogy a repülők folytatják-e útjukat Tokióba.

Lindbergh ezredes Honduras ösbozójában három régi város romjait találta meg

Newyork, október 11. Miámiba érkezett hírek szerint Lindbergh ezredes közölte, hogy Honduras ösbozójában három régi város romjait megtalálta, ugyszintén egy antik piramistemplomot, amelyek mind a maya-civilizáció alkotásai. A kutatást továbbfolytatják.

Minden negyedik férfi szociáldemokrata Ausztriában

Bécs, október 11. — A szociáldemokrata párt kongresszusán ma Bauer Ottó szólalt fel, aki megállapította, hogy a szociáldemokrata párt szilárdan kitart a jelenlegi alkotmány mellett és azt minden eszközzel megvédi a fasizmus ellen. A szociáldemokrácia kész leszámolni ellenségeivel. A külföldi delegátusok szimpátia-nyilatkozatai között feltűnő volt Peyer Károly magyar kiküldött beszéde, aki kijelentette, hogy a magyar szociáldemokrata munkásság nem ugrik be a Bethlen-Horthy-féle csabításoknak és csak is a magyar demokrácia lebeg a szeme előtt. A kongresszuson beterveztett jelentés szerint az osztrák szociáldemokrata párt az utóbbi évben ötvenezer taggal szaporodott. Az osztrák köztársaság minden negyedik férfija és minden tizedik nője tagja a szociáldemokrata pártnak. A pártvezetőség határozatot terjesztett elő, amely azt kívánja, hogy minden férfi párttag lépjen be a Schutzbundba.

A belga királyi család nagy ünnepélyességgel fogadta Doumergue francia köztársasági elnököt

Páris, október 11. Doumergue francia elnököt Belgiumban ünnepélyesen fogadták. Mona határállomáson Lipót trónörökös a király nevében üdvözölte a francia államfőt s a belga főváros pályaudvarán a király várta. A pályaudvarról a király és vendége, valamint a kíséret a királyi palotába hajtottak, ahol Doumergue a királynénál tett látogatást, majd a diszterembe ment. A király bemutatta az elnöknek a minisztereket, a törvényhozó testület két házának tagjait s a katonai főméltóságokat. Délután félnégy órakor az elnök Briand miniszterrel kíséretében megjelent a névtelen katonai sirjánál s a sirra koszorút helyezett. Doumergue a királyi család tagjainak ajándékokat vitt s ezeket át is adta. A királyné és a brabanti hercegnő sevrési porcellánt, a kisebbik hercegnő játékbát kapott ajándékba. Este az uralkodó pár vacsorát adott az elnök tiszteletére, amelyen kétszázötvenen vettek részt. A királynét az elnök, a brabanti hercegnőt a király és Mária Jozefát Briand miniszterelnök vezette asztalhoz. A vacsorán tartott felköszöntőkben a két államfő meleg szavakban méltatta a két ország közötti barátságot.

Huszonöt nap múlva készen lesz az alagút,

amelyen keresztül el lehet majd fojtani a morenii szondát

București-Bukarest, október 11. A morenii szondaégése közeledik a százötvenedik napjának jubileumához. Azok a kísérletek, amelyek révén felülről próbálták az égő szondát eloltani, sikertelenek maradtak. Miután az első két alagút, amelyeken keresztül a tűz magvát megközelíteni próbálták, beomlott és kigyúlt, emlékeztetesen egy harmadik alagút fúrásához fogtak hozzá. Ennek a munkálatai meg lehetőséget előrehaladott stádiumban van-

nak már. Száznegyvenhét méter mélységre hatoltak le eddig az ásások során. Naponta négy-öt métert halad előre a munka és így remélik, hogy huszonöt nap múlva elérik az égő szonda forrását.

A munkálatokat Amerikából hozott mérnökspecialisták ellenőrzik, akik minden intézkedést megtettek az esetleges szerencsétlenségek elhárítására. Megállapítást nyert egyébként, hogy az alagút teljesen gázmentes.

Nadir khàn bevonult Kabulba

Habibullah elmenekült az afgán fővárosból, Amanullah nagy örömmel fogadta a hírt

London, október 11. A Reutter távirati iroda posharari tudósítója jelenti, hogy az Ischla c. afgán lap, Nadir khàn hivatalos orgánuma közli, hogy a khàn bevonult Kabulba, melyet csapatai megelőzőleg birtokba vettek. Hakibullah, a volt uralkodó a győztes ellenfél elől ismeretlen helyre távozott, tisztjei fogságba estek. Római jelentés szerint Amanullah volt

afgán király nagy örömmel fogadta azt a hírt, hogy Habibullah uralmát sikerült megdönteni. Reméli, hogy országa Nadir khàn uralma alatt rendbe jön. Amanullah csak abban az esetben térne vissza, ha hívnák, de még ez esetben is jól megfontolná a dolgot. Ő mindenesetre jó hazafinak nyilatkozta ki magát, aki előtérbe helyezi saját érdekeivel szemben hazája érdekét.

Október 20-ára összehívták Bukarestbe a nyugdíjasok országos kongresszusát

București-Bukarest, október 11. Október 20-ra nyugdíj-kongresszust hívtak össze a fővárosba, amelynek napirendjén a romániai nyugdíjasok több régi esztendő óta huzodó sérelmeinek orvoslási lehetőségei szerepelnek. A kongresszus többek között a következő kérdéseket fogja tárgyalni:

1. A nyugdíjaknak aranylejtőre való átértékelése.
2. Egyforma nyugdíj megállapítása egyazon kategóriába tartozó nyugdíja-

sok számára. Ezen a téren különösen nagy az anomáliák száma, mert a hasonló jogokkal rendelkező nyugdíjasok által élvezett nyugdíj ugyszólván esetről esetre más.

3. A nyugdíjra kivetett illetékek leszállítása.

A kongresszusra óriási izgalommal készülnek az ország nyugdíjasai, akik ettől a kongresszustól remélik keserű sorsuk fordulását.

A palesztinai igazságszolgáltatás „fifty-fifty igazsága

Felerészben az arabok, felerészben a zsidók bűnösségét igyekeznek „megállapítani” a palesztinai bíróságok, hogy az angol tisztviselőket tisztára mossák

Jeruzsálem, október 11. Egy-két arab támadástól élektintve, amelyeket a zsidók még a rendőrség beavatkozása előtt visszavernek, Palesztinában a nyugalom teljesen helyreállt. A lelkek megbékélésének előfeltétele azonban az igazságszolgáltatás kezében van. Csak az igazságszolgáltatás bírói szó adhatja vissza a meggyűvást. Érthető hát, hogy a palesztinai közvélemény figyelmét most kizárólag a bírói eljárás felé fordul.

Tisztára akarják mosni az angol tisztviselőket.

Palesztinában általában az a feltevés, hogy a vizsgálóbizottság, amely Londonból érkezett ide, mindenéppen azon igyekszik, hogy az angol közigazgatás tényezőit tisztára mossa s az eseményekért felerészben a zsidókra, felerészben az arabokra hárítsa a felelősséget. A palesztinai közigazgatásra mi sem jellemzőbb mint a hebroni eset. Közvetlenül a megszárlások után megtiltották a zsidóknak, hogy lefényképezzék a megcsontított halottakat abból a célból, hogy a bírói eljárás során e képekkel bizonyíthassák az arabok barbarizmusát. Így történhetett meg, hogy a közegészségügyi hivatal, Cassarea hebroni kerületi főnök Mac Cuen kerületi orvos jelentése alapján hivatalosan állapította meg, hogy csonkítások nem történtek Hebronban. Jóllehet, a hebroni Hadassa kórház orvosai, aki állandóan a sebesültek és halottak között tartózkodott, az első óráktól kezdve mindaddig, amíg Jeruzsálembe vitték a szerencsétleneket és még ma is állítja, hogy számos esetben csonkították meg áldozataikat a támadók

Anélkül, hogy megérthették volna, közölte, hogy Cassarea nem látott egyetlen hebroni sebesülte sem halottat Mac Cuen doktor pedig legfeljebb ha husz sebesültet vizsgált meg.

Az arab barbarizmus bizonyítékai

A zsidó orvos számos olyan csonkításról tett hivatalos jelentést, amiket halottakon észlelt. A zsidó orvosok követelték a megcsontított halottak exhumálását, ezt a kérést azonban csak három hét múlva teljesítették, amikor a gyors feloszlás miatt már nem lehetett megállapítani a csonkítás, de így is hivatalosan megállapítható volt, hogy az egyik halottnak kivájták a szemét, egy másiknál, hogy letépték füleit, asszonyoknál, hogy kezüket vágták le, gyermekeknél, hogy lábukat és egy idősebb férfinel, hogy állkaposát tépték le. A jeruzsálemi kórházakban a negyvenkét életben maradt hebroni között nem egy van, akinek ujjait vágták le a támadó arabok.

Megbüntelik a védekező zsidókat

A zsidók számára elméletben megadták az önvédelem jogát, a gyakorlatban azonban elítélik őket minden olyan esetben, ha védekező fegyvereket találnak náluk. És jóllehet, a kormányzó maga első proklamációjában „vérszomjas” bandák támadásáról beszél „védtelen zsidók” ellen, és jóllehet a rendőrség ereje elégtelennek bizonyult és a csapatok későn jöttek, mégis olyan zsidókat, akiknél fegyvert találtak, súlyos pénzbüntetéssel és egy évig terjedhető börtönnel büntették.

Minthogy azonban ez még nem elég ahhoz, hogy az arab gyilkosságok ellen-sulyoztassanak, a közigazgatás potentátjai tovább mennek egy lépéssel. A kicsiny Moza-kolóniát, amely Jeruzsálemtől nyolc kilométernyire fekszik, egyik Broze nevű gazdász védte. Palesztinának egyik legismertebb zsidó gazdája. Ezt az embert közvetlenül a zavargások után gyilkosság címén tartóztatták le. Az ok: mert az arabok egyike, aki a kolónia Maklef nevű zsidó családját gyilkolta meg és ezért tartóztatásban van, azt vallotta, hogy Broze egy lövéssel megsebesítette és egy másik arabot, aki mellette állott, leterített.

Szabadlábba kellett helyezni a Haifában letartóztatott zsidókat

Haifában sommasan letartóztatták a Rotschild-féle műmalomban harminchárom zsidót, majd nem a fele ezeknek menekült volt, akiknek házait az arabok felperzselték, a másik fele pedig zsidó malom-munkás. Ezeket lezárták a hírhedt akkori citadellában. Azután a rendőrség terhelt bizonyítékokat kutatott. Négy hét múlva, minthogy a legjobb akaratral sem lehetett semmit sem kideríteni ellenük, a rendőrség kénytelen volt őket szabadlábba helyezni, közben azonban az angolok hírszolgálat, a Reuter-ügynökség világgá kürtölte, hogy Haifában harminchárom zsidót letartóztattak gyilkosság miatt. Az aktákban ugyanis már ugy szerepeltek, mint gyilkosok.

Ne vásároljon

Harisnyát
Kötöttáru
Téli trikót
Gyermek puloverit
Selyem salát
Selyemhálóinget
Gyapju nadrágot
Gyermekharisnyát

míg a

8-án

megnyíló

EL-BE

kirakatait meg nem nézte

Gyári lerakat!

Eddig még nem látott árák!

EL-BE

Cal. Regele Ferdinánd 19
Hoffmann cipőüzlet mellett

* Árverési hirdetmény. Fizesésben késedelmes adós kárára és veszélyére ügyfelem megbízásából 1929 október hó 16-án délután 4 órakor Satumarné (Str. Stefan cel Mare) Kazinczy-utca 7. szám alatt kir. közjegyző közbejövetele mellett a legutóbbi igazságszolgálat eladók 1645 drb. különböző nagyságu és minőségű tulnyomó részben nemes szőrmét, melyek kereskedelmi zálogot képeznek 686,000 lei kiküldési ár mellett, de ezen alul is. Az árverés alá kerülő árú közbenjövetelem mellett az árverés előtt megtekinthetők. Vevők 50,000 lei bántápnét tartoznak letenni árverés előtt. Dr. Hirsch Ernő ügyvéd, Satumara.

Salom Sch Mirő

— Ez az eset —
álomban bíróságra
életemben. Első bü
követtem el. Amik
alkotmánnyal, pogr
megszárlásokkal aján
alig voltam tizenké
ris szemtanuja volt
romnak. Egy péntek
Láttam, hogy két h
val kezükben, utána
szetöporított öreg
katták ölni. Az öre
jébe futott és a h
mében iszonyatosan
tört. Eppen abban
ladtam oda, amikor
felemelte kezét, ho
zsidóra csapjon. N
kat, de megmutattat
lakozik a botomban
ezt az elvetemült b
a bot nemcsak arra
tengert hasítsuk meg
gánkoponya repeszt
A gyilkos nem hajtl
küldetését. Zavaros
meg és cimborája k
S azután elérkezett
szomorubb dátuma:
amelyben kitört a
Franciaföldön voltam
országban életem, am
magasra az emberi
gyenlenség zászlóját,
ban melynek termő
lág legnagyobb reform
akik ma is büszkeség
nek. Mint sokezer m
hogy az országot fe
militarizmus által és
védők sorába. Kimer
hogy megharcoljam
cát...

S most újra, filmsze
meim előtt a borzasz
hullák és sebesültek
gépfegyver-osztagnál
német kollegákra. Lá
gesen hullnak el, rend
tük, mint a kaszás a
felém sodorja a hal
esett jalkiáltásait. Tu
nak közöttük apák: ol
kik családót hagytak
hagyták azokat, akik a
lanak hozzájuk és a le
mukra; — akik mind
utánuk, — én mindezt
kambaharaptam a fájó
tettem, hogy én vagy
bűnös, a legmegvetniva
mégis löttem szüntelen
egyre azt mondogattam
„Te katoná vagy és kö
jesited”.

A kihallgatásnak vé
vezetnek a helyemre.

Már 1350 le

3 lámpás

RAD

kap az

ELECTRIC
CLU J.HOTEL CENTR

Salom Schwarbart naplója

Miről álmodik a fogoly a börtöncella mélyén?

Fordította: Schön Dezső

ez még nem elég... gyilkosságok ellen... zsigzagatás potentájai... lépéssel. A kicsiny... Jeruzsálemtől nyolc... egyik Broze nevű... ezstinának egyik leg... dója. Ezt az embert... áások után gyilkosság... le. Az ok: mert az... kolónia Maklef nevű... olta meg és ezért le... azt vallotta, hogy... megsebesítette és egy... lette állott, leterített.

lett helyezni a Hai... tott zsidókat... letartóztattak a... mban harminchárom... é ezeknek menekült... az arabok felperzsél... edig zsidó malom-... rák a hirhadt akkoi... a rendőrség terhelő... ut. Négy hét múlva... akaratlan sem lehe... deríteni ellenük, a... tít őket szabadlábra... ban az angolok hir... ügyvédség világgá... ban harminchárom... gyilkosság miatt. Az... r úgy szerepeltek,

nyát... rárut... rikót... nek puloverit... m sálat... nhalóinget... u nadrágot... nekharisnyát

n... iló... BE... m nézte... rakat!... tott árak!... E... hand 19... t mellett... Fizetésben ké... lyére ügyfelem... 16-án délután... (fan el Mare)... kir. közjegyző... bbet ígérőnek... 45 drb. külön... nyomó részben... kedelmi zálogot... ási ár mellett... ási kerülő árak... erés előtt meg... lei hánatpémt... Dr. Hirsch

— Ez az eset — mondok tovább álomban bírónak — nem az első életemben. Első büntetemet 1905-ben követtem el. Amikor a hatalmas Cár alkotmánytal, pogromjai és zsidó-mészárlásokkal ajándékozta meg népét alig voltam tizenkét éves és már is szemtanúja voltam a balta-i pogromnak. Egy péntek délután történt. Láttam, hogy két huligán, véres baltaival kezükben, utanaszaladnak egy ösztetőporódott öreg zsidónak. Meg akarták ölni. Az öreg zsidó teljes erejéből futott és a halálától való félelmében iszonyatos, vad hangon üvöltött. Eppen abban a pillanatban szaladtam oda, amikor az egyik huligán felemelte kezét, hogy a szerencsétlen zsidóra csapjon... Nem tévőzvtam sokat, de megmutattam neki, milyen erő lakozik a botomban. En meggyőztem ezt az elvetemült bestiát arról, hogy a bot nemcsak arra jó, hogy a Vörös-tengert hasítjuk meg vele, hanem huligánkoponya repesztésére is alkalmas. A gyilkos nem hajthatta végre nemes küldetését. Zavaros aggyal futamodott meg és cimborája követte.

S azután elérkezett a történelem leg-szomorúbb dátuma: 1914. az az év, amelyben kitört a nagy világháború. Francia földön voltam akkor. Abban az országban életem, amely elsőnek emelte magára az emberi szabadság és egyenlőség zászlóját, abban az országban melynek termő humuszából a világ legnagyobb reformátorai nőttek ki, akik ma is buszkéségei az emberiségnek. Mint sokezer más, én is hittem, hogy az országot fenyegeti a német militarizmus által és beléptem a honvédők sorába. Kimentem a frontra, hogy meghatározzam az Igazság harcait.

A francia fronton. S most újra, filmszerűen lepegeg szemem előtt a borzasztó tusa. A teret hullák és sebesültek borítják. En a gépfegyver-osztagnál álltok és lövök a német kollegákra. Látom, hogy tömegesen hullnak el, rendet vágok közöttük, mint a kaszás a fűben és a szellő felém sodorja a haldoklók kétségbeesett jajkiáltásait. Tudtam, hogy vannak közöttük apák: olyan emberek, akik családok hagyatak otthon: otthon hagyta azokat, akik a legközelebb álltak hozzájuk és a legdrágábbak számukra. — akik mindig sirni fognak utánuk. — én mindezt tudtam és ajkambaharaptam a fájdalomtól; megértettem, hogy én vagyok a legnagyobb bunos, a legmegvetnivalóbb gyilkos. S mégis lötem szüntelenül, miközben egyre azt mondogattam magamnak: „Te katoná vagy és kötelességedet teljesítet”.

Erdemes volt ez? A kihallgatásnak vége van, visszavezetnek a helyemre.

Már 1350 lejért
3 lámpás
RADIOT
kap az
ELECTRICÁNÁL
CLU J. HOTEL CENTRAL ÉPÜLET

Utközben kísérőm szivrehatóan beszélt hozzám:
— Ön házas ember, tán gyermekei is vannak, mi? O, milyen szerencsétlenség! Hát érdemes volt elkövetni ezt a lépést? Ön jó embernek néz ki. — Jobb nyugodtan élni. O, milyen szerencsétlenséget zudított a fejére, mon dieu, mon dieu!

A vasragombolt és merev uniformis alatt jó, meleg, emberi szívet, éreztem meg. Hangja csupa szájalom és részvét volt. Vidéki, javakorabeli férfinak nézett ki, kinek felesége és gyermekei vannak, s a metropolis romlott, szajha élte, meg a „professzió” nem bírták éneimitani benne a feltörő tiszta emberi érzéseket.

Néma beszéd a cellában

A nehéz vasajtó becsapódott mögöttem és én újra itt vagyok egyedül ebben a vérfagyasztó sötétségben. A szabad levegő után nehezen bírtam újra hozzászokni a cella dohos párájához. Megálltam a cella közepén, meg se mertem moccani. S ha véletlenül megmozgattam a lábom, mindig azt képzeltem, hogy valami borzalmas mély ségbe zuhanok, vagy valami nedves falra találok, amely tele van nyüzsgő rovarokkal és férgekkel.

De alig, hogy megszoktam a cella sötétségét. — oho, megint „vallatára” fognak... Ugyanaz az út, a járólélek kemény „szürös nézése”. Ismét kérdések, ismét feleletek...

Amig az előszobában várakoztam, bejön egy barátom, Kruk. Régi jó háborus pajtasok voltunk. Szemeinkkel üdvözöljük egymást, némanyelven. Fejére mutat, kérdezni akarva, hogy elhozták-e a kalapomat. Nem! — felelek. Eldiskurálunk németnyelven. Hízen amnyi sok közölnivalónk van. Egy titkár észreveszi a néma beszédet s kitessékelte barátomat. Vérgisértett az a bánásmód, melyet kollegámmal szemben tanusítottak és nem vagyok hajlandó feleni a feltett kérdésekre.
— De mit akar, — mentegetőzik a titkár, — tilos beszélgetni. En nem tehetek semmit, én nem vagyok az oka ennek.

— Ez mind jól van, de kikergetni valakit, nem emberséges dolog.
— De hiszen másképpen nem ment volna ki, — adja vissza a választ a titkár.

A komiszár bejön és felém fordul: Néhány formalitás még, s ön újra „szabad”...

Pogromtanuk kellene

— Vannak tanui arra, hogy Petljura pogromokat készített volna elő, vagy tud olyan egyenekről, akik mindezt végigcsinálták? Ismer ilyeneket? Előre bocsájtom, hogy az olyan tanukat, mint amilyenek a tegnapiak voltak, akik megrohanták és elverték magát, s anélkül hogy tudtak volna valamit, tanuskodni jöttek maga ellen, — az ilyen tanukat jobb ha be sem jelenti.

Látta, hogy mindannyiukat sétálni küldtem. Ön azt mondja, hogy van bizottság, mely a pogromokajuttatja zsidókat segílyezi. — No igen, ez már érdekes. — Intett a rendőrnek, hogy már mehetünk. Kitudja hányadszor, keresztül vezettek a hosszú uton és mindannyiszor el kellett szenvednem az emberek gyilkos tekintetét. De alig néztem körül, s már megint a komiszárhoz vezettek.

Egerek másznak rajtam.

Erős „brutális ütés rázott fel álomból.
— Felkelni!!! — órdított egy durva hang a cella kicsi, négyszögletű ajtójának a sarkából. Körülnézek, rá akarok eszmélni arra, ami velem történt, az átélt eseményeket akarom e-

szembejuttatni. Kizárt dolog. Képtelen vagyok összeszedni gondolataimat. Az alélt álom sivar ürességet hagyott az agyamban. De azért mégis emlékszem valamire, gondolataimban derengni kezd... Ugy rémlik, mintha egerek mászkáltak volna rajtam... Álom?...
Nem, nem! Ez valóban megtörtént. Bizonyítja ezt a szétmállott kenyér. Ettek belőle. Igen, igen. Eszembe jut, hogy párszor felébredtem, amikor megcsiklandozták lábamtalpat és végigsétáltak a fejemen és a testemen. Mondhatom alapos munkám volt velük. ton kergetni kellett őket. Ezek talán még az első francia forradalom idejéből származnak. Talán maga XVI. Lajos és az ő drágalatos Mária Antoniaja is bajlódtak velük.

Későre járhat már az idő. Érzem ezt abból a fényugárból, mely groteszk módon lopózik be a cellaablakon.
Az ajtó nyílik és egy hang kérdi:
— Akar kávét?
— Mi az, hogy akarok!
— Van pénze?
— Azt hiszem, van egy kevés.
— Mennyi az a kevés?
— Néhány frank.

„Az ezüst dönt el mindent”.

— Ennyi az egész? —, ezért bizony nem kap maga a kantinból semmit. Az ajtó becsapódott. Közben arra gon-

Kedden Kezdődik a 11-es huszárezred monstre pörének tárgyalása

Cluj-Kolozsvár, okt. 11. (Az Új Kelet tájósítójától.) A kolozsvári 11-es huszárezred hatalmas botránnyá dagadt katonaszabandítási ügyében a VI. hadtest hadbírósa kedd reggelre tüzte ki a főtárgyalást. A vádlottak paáján Ferderberg al ezredes és több tiszt foglal helyet. A tisztikaron kívül vesztegetéssel valóvda több mint száz ugynevezett Schimbas huszár onul fel a tárgyalásra.

dolok, hogy mennyire örökérvényű Salamon király mondása: „Hákeszef jááne eth hákol” — az ezüst dönt el mindent. Itt nem kérdik, honnan van pénz, loptad-e, gyilkoltál érte, vagy megcsaltál valakit, a fő az, hogy legyen. Ha van, akkor kapsz érte a kintinba mindent... Csak hogy én nem gondoskodtam erről idejében és ki-mulhatok itt, mint egy veszett kutya... Egy „micve”!... A porkoláb tágranyitja az ajtót és bead nekem egy sajka lőrét... Még javában szürcsöltem a párolgó ételt, amikor az ajtó megnyílt:
— Hogy hívják?
— És mi a mellékeve? — Jól van. Jöjjon velem!

Vasravernek.

Otthagytam mindent csapostól-papostól és kimentem a cellából. Egy erős, tagbaszakadt csendőr hozzámlepett, láncotvert a csuklómra és elvezetett hosszú földalatti folyósókön keresztül. Minden pince-választnál komandirozott:
Jobbra! Balra! Egyetesen! Lassan! Gyorsabban!...
Meredek emeleti lépcsőkre kapaszkodtunk. Ismét egy hosszú folyosó. Egy ajtóhoz értünk, melyen apró felirással diszelgett: „Monsieur Chanti, — vizsgálóbíró”.

A csendőr bekopogott. Egy hang felélt bentről: lehet!
Oh... gondolom magamban, itt valatóra fognak. Amikor beléptem, két embert vettem észre egy íróasztal mellett, egy egész rakás akta és írás között. Az egyik, ötvenkörüli, sima borotvált mágisztrátus-ábrázatot akthalomba temette. Vele szemben harminckörüli, fiatal ember ült. Nagy tudVós fej, szinte vöröses, — négyszögü fej, — ahogy ezt a franciák nevezik. Nagy, rövidlátóknak való szemüveget hordott, ami eltakarta arcvonásainak egy részét.

Október 25-ig lehet még jelentkezni az illetőségi listába való felvételre

Közszemlére tették a községi választók listáját

Cluj-Kolozsvár, október 11. (Az Új Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városházán elkészítették a községi választói és az illetőségi listákat a legutóbbi jelentkezések alapján és ezeket a listákat tegnapról kezdve közszemlére tették. A listák átvizsgálása után kiderült, hogy Kolozsvár lakosságának alig egyharmada tett eleget a jelentkezési kötelezettségnek. Ez annál is sajnálatosabb, mert a listákból való kimaradás nemcsak a politikai jogok gyakorlásának elvesztését jelenti, de a hatóságokkal való érintkezésben egész se-reg kellemetlenségnek válhatik majd forrásává. Mindazok, akik jogosultak a községi választó listába való felvételre (21 évet betöltöttek, legalább egy éve Kolozsváron lakó román állampolgár, férfiak, akik állami vagy városi adót fizetnek, és nők, akik négy középiskolát végeztek, vagy, hadiözvegyek, vagy valamely elismert kulturális egyesület tagjai) akiket hivatalból, vagy eddigi jelentkezésük alapján sem vettek fel, október 30-ig felebbezéssel élhetnek a kolozsvári járásbírósnál. A felebbezés bélyegmentes. Az ide-

A vádirat szerint — amely több mint 300 oldal terjedelmű — a gazdagabb családok fia katonai szolgálatuk alatt állandóan pénzelték a vádlottak padjára helyezett tiszteket és ezért vagy szabadság, vagy pedig szolgálat alól való mentesítés volt a jutalmuk.
A tárgyalást hatalmas érdeklődés előzi meg. A vádat előreláthatóan Arama örnagy, hadbírósaági ügyész képviseli.

Nem fog a gyomra égni, ha rendszeresen issza a
Málnási
Siculia gyógyvizet
kapható minden fűszerüzletben.

HIREK

az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11 Junie 12
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

— Louis Marshall gyásznapja. Az Erdélyi Zsidó Arvagondozó Központi Bizottsága Louis Marshall, az American Joint Distribution Committee elnöke és az amerikai zsidóság nagynevé vezetőnek elhunyt alkalmából kedden, 15-én este a Salom-Klub helyiségében (Str. N. Filipescu 6) gyásznapot rendez. — A nemrég elhunyt nagy zsidó népevezér történelmi munkát végzett szociális vonatkozásban, legutóbb pedig a Jewish Agency megteremtése körül tette nevét ismertté az egész világon. — Zürichben, ahol a Jewish Agency kongresszusa és tárgyalásai voltak halt meg tragikus körülmények között hirtelenül, az egész zsidó nép nagy fájdalomra. — Az Arvagondozó szervezet létesítése nagymértékben az amerikai Joint-nak köszönhető és ezen gyásznapot keretén belül fogja kegyeletét leróni Marshall iránt. — A Központi Bizottság nyílt és az ünnepélyhez méltó programot állított össze, melynek során a különböző zsidó testületek is megfognak emlékezni az elhunyt nagy érdemeiről.

— Szimchat Tóra-estély. Október 27-én este kilenc óra körül a kolozsvári kongresszusi hitközség odyójában termében az Erdélyi Zsidó Arvagondozó kolozsvári csoportja műsoros táncestélyt rendez az árvák felruházási alapja javára. A mulatság nagyon sikeresnek ígérkezik. A műsort a templomi kórus fogja bevezetni Lusztig Ferenc karmester dirigálásával, utána Rabecz Benjámint főkántor és leánya, Rózsika jiddis népdalokat fognak előadni. Az ünnepi beszédet dr. Fischer Tivadar tartja. Hegedű-trió utána egy egyfelvonásos vígjáték és számos művészi meglepetés várja a vendégeket. A konferánsz tisztjét Katz László látja el.

* Az Orth. hitközség Timár-utcai Fürdőjében a női rituális fürdő szombat este 8 órától kezdve lesz nyitva, vasárnap reggel, Erew Jomkipurkor reggel 5 órától kezdve egész nap áll rendelkezésre.

Változtassa meg olaját

és cserélje ki az eredeti amerikai

HAYOLINE

— the power oil

olajjal

azonnal meg fogja állapítani a kölömbiséget

„ANILIN“
S. A. R. Bucuresti

— Felhívás. A Haggibor intézője felhívja a következő II. csapatbeli játékosokat, hogy vasárnap reggel háromnegyed nyolcra a Haggibor öltözőjében jelenjenek meg: Moskovitz, Erozmann Kivi, Szilágyi, Salavetz, Káhan, Slovits, Fröhlich, Naftali, Török, Barabás, Gidali, Deutsch Tibi. Késés esetén az illető játékos felelősi elé lesz állítva. Ugyanakkor felhívja Löbl, Virág, Boldog, Frenkel, Ordentlich, Márk, Farkas, Hirsch III., Krausz, Weisz, Szilágyi, Lázár és Rafael I. csapatbeli játékosokat, hogy vasárnap délután 1 órakor jelenjenek meg a pályán.

— Két autóelgázolás Kolozsváron. Ma délelőtt félegy óra tájban a Malomuccában a 893. számú kolozsvári teherautó elgázolta Vulpe Junot, a kereskedelmi akadémia szolgáját. Az elgázolás következtében Vulpe Junon agyarakodást és koponya alatti törést szenvedett. A telefonon értesített mentők a szerencsétlenül járt szolgát a sebészeti klinikára szállították, ahol műtétet hajtottak rajta végre, de az elgázolt ember anélkül, hogy visszanyerte volna eszméletét, a délutáni órákban meghalt. — A másik elgázolás délután három óra körül a Monostor-uti mentőpalota előtt történt. A 317. számú autóbussz elgázolta Román Péterné 38 éves munkásasszonyt. Az elgázolt asszonyt a mentők háttérmentővel, életveszélyes sérülésekkel szállították a sebészeti klinikára. Mindkét elgázolás ügyében a rendőri vizsgálat megindult.

— Novemberben fognak találkozni a pápa és az olasz király. Rómából jelentik: A nuncius és a kormány között tárgyalások indultak meg az olasz királyi pár és a Szentatya első találkozásának előkészítése ügyében. Valószínűnek tartják, hogy a találkozás a Marcia sua Róma évfordulója előtt, novemberben végbemegy.

— Pozsonyban nem szabad Tukát ártatlannak mondani. Prágából jelentik: A Narodny Listy közlése szerint Pozsonyban az államügyészség többeket perben fogott büntett feldicsérése miatt. A vádlottak nyilvános helyeken helyezték Tuka magatartását az azt hangoztaták róla, hogy ártatlan.

— Házkutatás a pozsonyi kommunista párttitkárságon. Prágából jelentik: A pozsonyi rendőrség a Narodny Politika közlése szerint tegnap házkutatást tartott a kommunista párttitkárságon. A házkutatás eredményeként számos nyomtatványt és levelet elkoboztak.

— A német közlekedési minisztérium megengedte Oberth professornak, hogy kilőhesse első távtrakétáját. Berlinből jelentik. A lapok közlése szerint a birodalmi közlekedési minisztérium megadta hozzájárulását ahhoz, hogy Oberth Hermann professzor első távtrakétáját a Keleti tengeren kilőhesse. A kísérlet előkészületei már annyira előrehaladtak, hogy a feltaláló bizonyára a közeli napokban közölhetni fogja a kilövés időpontját. A rakétát hő-, légsúly- és csapadékmérővel szerelik fel. Oberth arra számít, hogy a rakéta mintegy ötven kilométernyi magasságba emelkedhetik, majd automatikusan működésbe lépő ejtőernyő segítségével visszatér a föld területére.

Gyomorégést rögtön szüntet, **gyomorfekélyt** rövid időn belül gyógyít, **gyomorvastagtságot** elmarad, ha a bajok ellen a **Gigikal Jódos Gyógyforrás** sok hydrocarbonátos **Isztrán-víz**et issza. Kérje mindenütt. Ismételtét küld a cigelkai fürdők romániai vezérképviselője **Ariniş (Egerhát) jud. Sălaj**.

* **Értesítés.** Az „Erzsébet“ gőz- és kád-fürdő igazgatósága értesíti a n. é. közönséget, hogy a zsidó ünnepek előtt való napon, ugyancsak minden pénteken egész nap gőzfürdő csak 15 lei. A volt női rituális fürdő Jomkipur előtti napon a zsidó női közönségnek rendelkezésre fog állani egész nap és csak 15 lei. **Igazgatóság.**

* **Már a legújabb menetrenddel** kapja mindenki a „Calauza—Utmató“ reklámlap ingyenes számát. — Tartalmazza az összes vasúti és autóbussz-menetrendeket, állami, megyei- és városi hivatalokat. Specialista orvosok címeit és a legjobb beszerzési forrásokat. — Kapható ingyen minden szálloda portásánál.

— Változékony, hűvös idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárásprognózisa szerint változékony és hűvös időjárás várható. A hőmérséklet Budapesten ma délután 13 fok Celsius.

* **Dr. Radnay—Fényes tánciskola** 15-én kezdődik. „Babakolon“ és „Felnőtt-kolon“. Beiratkozás Magántisztviselők szindikátusában Unió-utca 21 (földszint) és lakásokon: Rákóczi-ut 8. Babakolonban klasszikus iskola, orkesztikai gyakorlatok és „Babatündér“ c. pantomimikai nagyballét tanítása.

* **Aranyeres bajoknál**, béldugulás, repedés, kelés, gyakori vizeletelés, derékfájás, mellszorulás, szivdobogás és szédülési roham esetében a természetes „Ferencz József“ keserűvíz használata mindig kellemes megkönnyebbülést, sőt gyakran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosi az igen enyhe hatású „FERENCZ JÓZSEF“ vizet sokszor mindennapi használatra reggel és este egy-egy télpohárral mennyiségben rendelik. A „FERENCZ JÓZSEF“ keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Felavatás előtt a kolozsvári zsidó kórház

Erdély zsidósága nagy ünneppégre készül. November 3-án fogják felavatni Kolozsváron az országos zsidó közkórházat, amelynek sebészeti és szülésznőgyógyászati osztálya már elkészült és rövidesen át lesz adva nagyszerű hivatásának. Egész bizonyos, hogy az egész ország zsidósága örömmel fogja tekinteni a kórház felavatásának napját, amikor egy oly régóta nélkülözött intézménnyel gazdagodik szociális életünk.

Am ahhoz, hogy az ünnepség valóban teljes legyen, még nagy kötelességek várnak Erdély zsidóságára. A kórháznak eddig csak egy része, még pedig a kisebbik része épült fel. A nagy mű tete alá hozása újabb áldozatokat követel.

A kórházegyesület igen szerencsés módját találta meg annak, miként érheti el kitűzött célját, anélkül, hogy túlságos áldozatokat kérne a zsidóságtól. Sőt semmi áldozatot. A kórházegyesület sorsjátéka révén mindenki hathatósan hozzájárulhat a kórház felépítéséhez s amellet önmaga számára egy olyan lehetőséget teremt, amely könnyen gazdaggá teheti. Közel három millió lej kerül kisorsolásra s egy száz lejes sorsjeggyel bárki megnyerheti az egymillió lejes főnyereményt. Elsősorban tehát önmagának és családjának tesz jót, aki zsidó kórházországot vásárol. Így ad a Zsidó Kórházegyesület módot arra, hogy jótékonyt gyakoroljunk, még pedig úgy, hogy ezzel elsősorban önmagunkon segítünk.

Megérkezett!

az
EL-BE
selyemharisnya

Ára Lei 198 garantált hibátlan
Lei 165 alig látható hibával

Utasítson vissza minden olyan harisnyát amelyen az EL-BE beleszóve nincs, mert csak az EL-BE jegyű a valódi. Kapható az

EL-BE
harisnyaházban

Kolozsvár,
Marosvásárhely,
Csernauitz, Torda
Nagybánya, Brassó, Nagyszeben,
Nagyvárad, Temesvár, Dés, Arad
Lugos, Déva, Szatmár, Petrozsény
Constanța

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii No 9
Fiókjintézetek: Dej—Dézs, Beclean—Bethlen, Jibou—Zsibó, Zălan Zilah.

Saját tőkéi
58 millió lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely.

Egy egyszerű eljárás az illatosan könnyű nyári ruhák mosásának a LUX által.

A mai évszak és drága női ruháknak, melyeket minden nő a legkedvesebben birtok, csak a LUX használata által lesznek mindig tiszták és újak. A közönséges szappannal való dörzsölés teljesen felesleges, mert a drága ruhákat tönkretesz. Műanyag és leheltekönnyű és értékes ruhákat egy jól használt LUX-dal, leher és finom kezeseléssel úgy mosni, hogy nyomonkövön a szövetet többször a habon keresztül. — Mindennemű dörzsölés tilos!

LUX — ot nem lehet káros szelvény kímélve, hanem csak eredeti csomagolásban.

Ára mindenütt:
Nagy doboz Lei 30.—
Kisdoboz Lei 15.—

Hirdessen az Uj Keletben

A Kolozsvári törvényszék elutasította a Hunwald-cég kényszer-egyezségi Kérését

Cluj-Kolozsvár, október 11. (Az Uj Kelet tudósítójától). A kolozsvári törvényszék ma tárgyalta a Hunwald cég kényszer-egyezségi kérését. A törvényszék ítélete úgy a kereskedők, mint a jogászok köreiben élénk meglepetést keltett. A törvényszék zárt tárgyaláson a hitelezők megkérdezése nélkül visszautasította a kényszer-egyezségi eljárást, arra való hivatkozással, hogy a bemutatott könyvek nem voltak egészen rendben és a lebélyezett könyvekben a könyvszakértők üres lapokat is találtak.

A Hunwald-cég kényszer-egyezségi kérésének visszautasítása annál nagyobb konsternációt keltett, mert az új kényszer-egyezségi törvény megkönnyítette a fizetésektelenségek esetén az egyezségi eljárást. A törvényszék döntése után dr. Ciurdariu Ágoston kolozsvári ügyvéd ügyfelének Harnic beszercei nagykereskedő nevében Hunwald Gyula ellen a kolozsvári törvényszéke megkérte a csődöt. Amennyiben Ciurdariu ügyfelének akciójához két-három hitelező csatlakozna, úgy a Hunwald Gyula cég nem kerülheti el a csődöt.

Színház

A MAGYAR SZÍN

Szombat este félkilenc (Operett-ünnepségben. Sorozatszám) Vasárnap d. u. 2 1 Szentgyörgyi István olcsó mozi-helyére 40, 30, 20 és 10 Vasárnap d. u. 6-kor: (Operette-ünnepség helyarákkal. Sorozat)

A MAGYAR MOZI-MŰ

Szombaton 3-kor és IMPERIAL (Pó Raff, mint túlzott kettős műsor. Hé lei. Vasárnap d. e. 11-kor: (Izgalmas kaland Jack Holt. Hely Vasárnap este 9-kor: (Operett repris. Kö szereplőkkel. Kö Györgyel, Tompa dárral, Napi Bérl szám 58.) Hétfő este félkilenckor: (Operett ünnepségben sorozatszám) Kedden este 9-kor: (Tandéjéteka.)

CORSO-FILMSZÍ

Szombat 3, 5, 7, 9 órak Csak felnőtteknek és Olaf Fyord El Journal. Vasárnap d. e. 11-kor: olcsó helyarákkal. Vasárnap d. u. 3, 5, 7 (Erotik.) Csak fe Itá Rina és Olaf legújabb Ufa Jou

SELECT

Szombat: Follies Ber rendezésű film, fé ganciával, főszerep. Előadások kezdete. Vasárnap: Follies Ber nagyszerű rendezés tatlan pompával, Dove. Előadások k órákor.

URANIA

Szombat: Mimy Belle mas bűnügyi o Betty Bronson e adások kezdete. Vasárnap: Mimy Belle jára, izgalmas b szerepben: Bett trice Joy.

A színházi irodá

Pótbérlés a Magyar Már csak ma, holnap béreini erre az évadra előadásaira. Ugy látszik volt a pótbérlés meghívó sem volt olyan élénk k iránt, mint most. Rend akiknek az augusztusi b s most kapóra jött a p hogy akik mostantól ke val kevesebbet fizetnek, adást már lejártzott a s rendkívül alacsonyak s zethetők. Bérelni lehet 14-én és 15-én. Minden 1 óráig és délután 6-tó

Ma, holnap és ho az asszony!“. Az id

Hölgyeim! Urain

Csodaszép, szór és filcn tékban felt az

Idea női kalapüzem Cluj, Cal. Ré Férfi és női kalapok fest újabb modellek szerint 48 készülnék. — Tonny sap

Amerikai mintára férfiöltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombat este félkilencor Szólik az asszony (Operett-ujdonosság 7-edszer bérlétszűnetben. Sorozatszám 55).

Vasárnap d. u. 2 1/2-kor A CIGÁNY Szentgyörgyi István fellépésével. Nagyon olcsó mozi-helyárral. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 56)

Vasárnap d. u. 6-kor: Szólik az asszony. (Operette-ujdonosság 9-odsor. Rendes helyárral. Sorozatszám: 57)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton 3-kor és félhatkor I. „HOTEL IMPERIAL“ (Pola Negri) II. Riff és Raff mint tüzoltók. (Két és félórás kettős műsor. Helyárrak: 30, 20 és 10 lei.)

Vasárnap d. e. 11-kor: „A vadon királya“ Izzalmos kalandor történet. Főszereplő Jack Holt. Helyárrak: 15 és 10 lei.

Vasárnap este 9-kor Eltörött a hegedűm. (Operett repris új betanulással és új szereplőkkel. Kondor Iboljával. Solti Györgyvel. Tompa Bélával, Hász Alárárral. Napi Bérlet 9 szám C. Sorozat szám 55.)

Hétfő este félkilencor Szólik az asszony (Operett-ujdonosság 9-edszer. Bérlétszűnetben sorozatszám 61)

Kedden este 9-kor Tanase operette társulat vendégetek.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton 3, 5, 7, 9 órákor A Kaland (Erotik) Csak felnőtteknek. Főszereplők Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték a legújabb Ufa Journal.

Vasárnap d. e. 11-kor nagy vigjáték matiné olcsó helyárral.

Vasárnap d. u. 3, 5, 7, 9 órákor A Kaland (Erotik) Csak felnőtteknek Főszereplő Ita Rina és Olaf Fyord. Előjáték a legújabb Ufa Journal.

SELECT-MOZGÓ:

Szombat: Follies Bergeres lánya, pompás rendezésű film, feltűnőmulhatatlan eleganciával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Follies Bergeres lánya, utóljára, nagyszerű rendezésű film. feltűnőmulhatatlan pompával, főszerepben: Billie Dove. Előadások kezdete 3, 5, 7 és 9 órákor.

URANIA-MOZGÓ:

Szombat: Mimy Bellamy bűnpere, izgalmas bűnügyi dráma. főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor.

Vasárnap: Mimy Bellamy bűnpere, utóljára, izgalmas bűnügyi dráma. főszerepben: Betty Bronson és Leatrice Joy.

A színházi irada közleményei:

Pótbérlet a Magyar Színházban. Már csak ma, holnap és holnapután lehet bérletre lépni erre az évadra a Magyar Színház előadásaira. Ugy látszik, szerencsés gondolat volt a pótbérlet meghirdetése, mert az augusztusi bérletkötések legforgalmasabb napján sem volt olyan lélek kereslet a bérlethez, mint most. Rendkívül sokan lehettek, akiknek az augusztusi bérletkötés korai volt és most kapóra jött a pótbérlet. Természetes, hogy akik mostantól kezdve bérletnek, annyival kevesebbet fizetnek, ahány bérletes előadást már lejátszott a színház. A bérletárak rendkívül alacsonyak s havi részletekben fizethetők. Bérletre lehet még 12-én, 13-án, 14-én és 15-én. Minden nap délelőtt 10-től 1 óráig és délután 6-tól este 9 óráig.

Ma, holnap és holnapután „Szólik az asszony!“. Az idei évad óriási sikertől kezdve üres lapokat nem lehet kapni.

„Szólik az asszony!“. Az idei évad óriási sikertől kezdve üres lapokat nem lehet kapni.

„Szólik az asszony!“. Az idei évad óriási sikertől kezdve üres lapokat nem lehet kapni.

Hölgyeim! Uraim! Szenczáción!
Csodaszép, fess bécsi velour, nyúl szőr és filcmodelek óriási választékban feltűnőolcsó árban árusít az

Ideal
női kalapüzem Cluj, Cal. Regele Ferdinand 8 szám
Férfi és női kalapok festése, alakítása a legújabb modellek szerint 48 óra alatt gyári árban készülnek. — Tonny sapka nagy választékban

operett-ujdonossága: a „Szólik az asszony!“, amelynek minden eddigi előadását zsufolt nézőtér kacagta végig, ma este félkilencor, holnap (vasárnap) délután 6 órákor és hétfőn este félkilencor kerül színpadra a bemutató előadás ragyogó kiállításának keretében. Jegyeiről tanácsos előre gondoskodni.

Vasárnap este új szereposztással: „Eltörött a hegedűm“. A tavalyi évad legvonzóbb operette-ujdonossága, az „Eltörött a hegedűm“ kerül színpadra vasárnap este új szereposztással. Új szereplők lesznek: Kondor Ibolya, Solthy György, Dancs Ica, Lantos Béla. A vasárnap-esti repriszt rendez bérlet-folyamban tartják meg.

Vasárnap délután fél 3-kor mozi-helyárral: „A cigány“. Szágigeti Ede

népszínművét, „A cigány“t adják vasárnap délután fél 3 órai kezdettel. Helyárrak: 50 40, 30, 20 és 10 lej.

Ma utóljára látható „Hotel Imperial“ és „Riff és Raff mint tüzoltók“. A Magyar Színház nagyszabású kettős műsora („Hotel Imperial“ Pola Negrirel és „Riff és Raff mint tüzoltók“) ma utóljára látható a Magyar Színházban. Csak két előadás: 3 kor és fél 6 órákor. Helyárrak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap d. e. 11-kor mozimatiné: „Vadon királya“. Pompás érdekfeszítő izgalmas cselekményű műsora lesz a Magyar Színház vasárnap mozimatinéjének: „A vadon királya“. Hét felvonás. Előadások kezdete 11 órákor. Helyárrak: 15 és 10 lej.

Közgazdaság

A reparációs bank szervezési munkái befejezés előtt állanak

Berlin, október 11. A nemzetközi reparációs bank megszervezése körül jelentős lépés történt az elmúlt napokban. A Baden-Badenben működő bizottság megegyezett az egyes országok tökebefizetésének időpontjára nézve. A bizottság tanácskozásai során erősen vitatta azokat a javaslatokat, amelyek az új bank garancia-problémáira vonatkoznak. Nem tudtak megegyezni egy olyan platformban, hogy kollektív garanciát vállaljon-e a bank, vagy pedig csak az illető országok garanciáit. Vitatták továbbá a betétek kérdését és ebben az esetben a bizottság minden tagja szigorúan a Young-tervezet határozataihoz tartotta magát.

A bizottság kimondotta, hogy a reparációs bank nem konkurálhat az érdekelt országok nagybankjaival. Minthogy a reparációs pénzügyintézetnek speciális feladatköre lesz, nem is valószínű, hogy más bankok érdekszféráját érinteni fogja. Dt. Schacht, aki az utóbbi napokban Berlinben tartózkodott, tegnap érkezett vissza és ismét részt vett a bankbizottság munkájában, amelyről a legkielegítőbben nyilatkozott. A szervezést előkészítő bizottság tíz-tizenkét nap múlva befejezi munkálatait.

A Resica megegyezett a munkásokkal. Resicáról jelentik: A munkaügyi minisztérium megbízottai napokon át tárgyaltak a Resica-művek igazgatóságával és a munkások bizalmi férfiával, minek eredményeképpen sikerült megegyezést létesíteni a vállalat és munkásai között. Az igazgatóság megígérte, hogy nem bocsájt el több munkást és az eddigi elbocsátott munkások egy részét is visszaveszi. A minisztérium kiküldöttjei már visszautaztak Bukarestbe.

szerint a balkáni országokban általában igen jó volt a szőlőtermés. Különösen áll ez Bulgáriára, ahol sokkal kielegítőbb a termés, mint az előbbi években. Az ország körülbelül négy millió kiló csemege szőlőt képes exportálni. Tavaly csak egy millió kilógramm volt Bulgária szőlő-kivitele. Az export már a napokban meg fog kezdődni.

Uniformizálják a monopolcikkeket árusító cégtábláját. A pénzügyminisztérium a közelműtban a monopolcikkeket árusító üzletek cégtáblájának uniformizálása érdekében a pénzügyigazgatóságokhoz körendeletet intézett, melynek értelmében az összes egyedárusító kötelesek háromszáz lejért a pénzügyigazgatóság új cégtáblákat beszerezni. A pénzügyminiszternek ezt az intézkedését erősen támadják a bukaresti sajtóorgánumok, mert állításuk szerint a háromszáz lejes cégtáblák értéke legfeljebb negyven lejre becsülhető. A Viitorul azt állítja, hogy kormányparti képviselők birták rá a pénzügyminisztert, hogy ezeket a cégtáblákat az árlejts mellőzésével egy medgyesi vállalatnál szerezzék be és az ország egész területén kötelezővé tegye. A Viitorul a gyár és a közvetítők illetéktelen nyereségét negyvenmillió lejre becsüli.

Nagy tökehiány Magyarországon. Budapestről jelentik: A magyarországi pénzpiac helyzetét a rövid- és hosszulejáratu hitelek diszparitása jellemzi. Rövidlejáratu hiteleket olyan mennyiségben ajánlják, hogy a kínált összegeknek egy töredékét sem tudják kihelyezni, míg hosszulejáratu hiteleket a legintenzív utánjárás ellenére sem lehet megszerezni. Ezért minden vállalkozási kedv ugyszólván megbéult. A leghosszabb terminus, amire hitelt adnak magyarországi bankok: három hónap.

Petróleum-monopólium Délamerikában. Buenos Ayresből jelentik: Argentína államelaőke javaslatot dolgoztatott ki a petróleum-monopólium bevezetése céljából. A javaslatot a parlament legközelebbi ülésének egyikén fogják tárgyalni.

Várakozáson alul maradt az idei pamuttermés. A liverpooli és new-yorki jelentések szerint az idei pamuttermés várakozáson alul van. Az augusztus hó 9-iki new-yorki termésbecslés 15,420.000 bala volt. Ezzel szemben a szeptemberi termésbecslés már csak 14,825.000 bálát mutat, mely körülmény a fonalárak emelkedését fogja maga után vonni.

Nemzetközi gummiegyezmény jön létre. Londonból jelentik: A brit és holland gummitermelőik körében mozgalom indult meg, hogy a termelés épügy, mint a gyártás, kartellirozassék. A holland ültetvényesek elhatározták, hogy Hollandiában tíz-husz százalékát a termelésnek elejtik csak azért, hogy brit szomszédaiik számára lehetőséget adjanak telepeik nélkül jobb kihasználására. Az angolok ezért bizonyos piacot fognak biztosítani a hollandoknak Amerikában. A gummi ipari papírok legutóbbi emelkedése ezzel az akcióval függ össze.

Dus szőlőtermés az egész Balkánon. Bukarestből jelentik: A Balkán országokból beérkezett szüreti jelentések

Harc a reklám elfajulása ellen. Bertinből jelentik: A tisztességtelen ver-

seny ellen küzdő egyesület most tette közé a reklám elfajulásáról szóló jelentését. A jelentés megdöbbentő statisztikát sorakoztat fel a sok visszaélésről, amit védjegyekkel követnek el és a sok illegális végeladással. Az egyesület felhívást intézett az összes német kereskedelmi egyesületekhez és kamarákhoz, hogy haladéktalanul indítsanak akciót a kormánytól az elfajult reklám ellen.

Zsidó Színház — יידיש טעאטער

★

Stramer S.
amerikából visszaérkezett társulata játsszik

Marosvásárhelyen
Október 14-től 20-ig
a zsidó Kulturházban

★

Temesváron
Október 22-kétől a városi színházban

Női Hygienikus harmonikus testnevelési és mozgásművészeti iskola

EGHY ANGI
Cluj Calea Regele Ferdinand No. 44

Hygienikus tornatanfolyamok gyermekek, fiatal lányok és nők részére.
Egyéni oktatás Mensedicck orvosnő módszere alapján.
A gyakorlatok egyrésze a testhibák javítására szolgál, ugymint: testtartás, lógóhas, toka és ludtalp javítására.
Soványító tanfolyamok fiziológiai alapú gyakorlatokkal rendkívüli sikert biztosítanak.
Üdítő torna vérszegény, túleröltetett, idegyengye, de szervezetileg egészséges gyermekek, fiatal lányok és nők részére.
Tanfolyamok énekesnők és színművésznők részére, tekintettel a helyes lélekzetvételre.
A tanfolyamok harmonikus mozgásművészetre magában foglalják a járás, szaladás ugrás különleges simulekónyságának kifejlesztését és iskolázását.
Tanfolyamok gyermekek részére ugyanazon módszer alapján, tekintettel a korra, növekedésre és a gyermekek szellemi és lelki sajátosságaira.
Művészeti tanulmányok és rhytmikus táncok.

Az iskola világs és újonnan van berendezve a korszerű hygienia és kényelem minden követelményének megfelelően.
A gyakorló terem el van látva a legmodernebb fűtőberendezéssel. Bőrápolásra és a test frissítésére hideg és meleg zuhanyok állnak rendelkezésre.

EGHY ANGI
okl. tornatanárnő

CHARITÉ
Sanatorium

Cluj-Kolozsvár, Str. Regálá (Majális-u.) 12a. sz. Telefon 600

Sebészet, Belgyógyászat, (cukor-, vese-, és anyagforgalmi megbetegedések diétás kezelése.) Szülészeti (különkülönül szobával és gyermekágyas osztállyal). Nőgyógyászat. Urologia Orthopedia. Szemészet Fülészeti, Orr- és gégyógyászat stb. Legjelesebb specialista orvosok vezetése alatt. Röntgen. Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. Gyógyfürdők (szénsav hab, jód, kén stb.) Villamos kezelések Fogó- és hőkezelések, kejaróknak is. Napi ellátási és ápolási díj: I. oszt. 450, II. o. 350, III o. 260

Igazgató főorvos: **Prof. dr. Steiner Pál**

Az új közönség kedvenc találkozó helye a

GROSZ-FÉLE
בשר, ארטה étterem

ORADEA
Zöldfa utca 10. szám.

TIMIȘOARA
Lloyd-sor 11. szám.

Lakodalmok és bankett rendezéseket elvállalok. Valódi palacsintás borok eladási helye.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.
CLUJ, PIAȚA UNIRII 7. szám

Fiókjai: Dés, Dicsősémtárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temesvárt.

Saját tőkéei 97 millió lei.

Affiliált intézetei: Tordaanyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen, és Sz.-Keresztúrton, Tzásrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadon. — Minden bankügyletet legelőnyösebben végez engedélyezett devizahely. Aruraktárai a vasút mellett. Betéteket elfogad.

Ágagi Bank Pénztár Rt.

Unirii No 9
s. Beclen—Bethlen, Zilán Zilán.

Tőkéei
ió lei

minden ágazatával, de legelőnyösebben eszközöl.

devizahely.

erő eljárás
n könnyű
k mosásá-
által.

LUX

Uj Keletben

ri törvény-
otta a Hun-
ényszer-
kérését

október 11. (Az U...
A kolozsvári tör...
a Hunwald cég...
részt. A törvény...
ereskedők, mint a...
lélek meglepetést...
k zárt tárgyaláson...
ezése nélkül viz...
szeregyezési eljá...
tkozással, hogy a...
nem voltak egé...
lebélyegzett köny...
értők üres lapokat

kényszeregyezési...
itása annál na...
keltett, mert az...
képtelenségek ese...
arást. A törvény...
dr. Ciurdariu...
ügyvéd ügyfelének...
gykereskedő nevé...
ala ellen a kolozs...
egkerkte a csődöt...
ny ügyfelének ak...
hitelező csatlakoz...
Gyula cég nem

él, Cluj

Minden jog fentartva

Egy vagon félisten

Írta: SZABÓ IMRE

— En nem is zárandokolok el olyan messzire, ha nagy ösöket akarnék keresztelni. Itt van a nagyvám, udvari faktor volt és a dohány-utcai zsinagóga alapítója. Minden prófétánál több volt, mert házakat építtetett és nagy erdőket vásárolt.

Az unokája, látod, már egy leány pénzt használja! Mért aki gyilkolt, annak mások a törvényei, Barbara! Kicsérőldtek az idejeink, eszelősök vagyunk, vagy zsenik, eltávolodtunk a egymásnak hasznos emberek táborától. Csak szóbeszéd a mi esetünkben a származási előkelőség. Esendő emberek vagyunk, de másképp mint a normális nyomorultak. Ebbe nyugodj bele.

Egy könyvcsépp esett le a leány szeméből.

— En ezt nem tudom belátni. En csak a becsületesebb emberek után tudok járni. Árpád! Válljunk el végleg!

A fiu világos szemű betegesen szőfőreszkáltak, az állkancaát eszelősen összeszorította és vadul megragadta Barbárát.

— Szerencsétlen! Nem bánom, erédj hozzá. De vajon tisztességesebb eljárás lesz, ha két hét múlva megszöksz előle? Azt hiszed, az anyakönyvvezető bejegyzése, vagy a pap prédikációja eltünteti azt a meggyilkolt katonát az agvsejtfeidből? Azt hiszed, az öreg smokknak az ölése eloltja a fantómaidat!

A leány szó nélkül Árpád mellé ejtette fejét.

— Akkor — kérlelte akadozva — akkor esküdjünk össze. Árpád! Ezzel a közös átokkal legjobb, ha egy életre egymás mellett vagyunk.

Árpád gondolkodott.

— Nincs értelme...

— És megint magába esve, tépelődött.

— Nem tehetek róla, ördögök játszanak velem, borzalmas játékok üznek. Kell egy mámor, ami mindig új legyen, változatos, csálóka. Mert minden nyugalmas pillanatban látom a képét és hallom a hörgését. Nagy viharban is tisztán hallom. Bor kell nekem, duhaikodás, cédák olcsó ölése, valami mérgezett, hosszú vágyakozás.

Megfordult és zokogott.

— Hogy üz, hogy kerget, hogy korbácsóli! Fertőzött emberek vagyunk, Barbára...

Azon az estén Barbára nem is akart föllépni, csak Gerold erős unszolására játszott mégis. Kelletlenül, gyöngén ment a játék, az igazgató nem tudott a fiatalemberrel való találkozásáról és nyilván azt hitte, hogy a házassági ajánlat billentette ki egyensúlyából a leányt.

— És maga ajánlotta, a képviselőnek, hogy hosszabbítsa meg két hétre a megmondási időt.

— Nincs semmi ok a dolgok elhamarkodására... Tizennégy nap elég hosszú idő, hogy Barbára az ügyet minden vonatkozásában meghányja-verse magában. Nem tehet majd szemrehányást önmagának, hogy huszonnégy órák föltételekkel belekényszerítette a házasságba.

A képviselő is helyesnek találta így a dolgokat, virágsokrot küldött Barbárának és kimért szívélyességgel bucsuzott el tőle.

— Árpád pontosan jelentkezett a pénzzért.

A képviselő néhány soros kötelezvényt fogalmazott meg. „Ezennel kötelezően kijelentem, hogy ezt az összeget sikkasztottnak ismerem el, abban az esetben, ha akár Alex Gerold tár-

sulatához való visszatérésem szándékát nyilvánítanom bármilyen formában, akár Barbara Gold kisasszonyhoz közelednék”.

Az aláírást a képviselő szarította le. Adta a bankjegyeket, enyhén meghajította magát annak jeléül, hogy az ügy be van fejezve és hogy Árpád ottléte percig sem kívánatos többé.

Mielőtt a küszöböt átlépte volna, a képviselő még egy intelmet intézett hozzá:

— Jól tenné, ha ezzel a pénzzel a külföldre menne valahová. Nehogy kísértésbe essen. Mert én, jól jegyezze meg, kíméletlen ember vagyok.

— Köszönöm a jótanácsot. Ellenben tessék bennem teljesen megbizni!

A képviselő a következő napon elutazott, Árpád is elbucszott a társulattól, külön Barbárától.

— Cselekedj belátásod szerint — mondotta a fiu. En megválok tőletek. Ha majd kívánsz, meg fogsz találni, bárhol is legyenek. Sokáig én sem bírom ki nélküled, jelentkezni fogok, bárhol, bárki mellett leszel.

Barbárán szokatlan elérékenyülés vett erőt. Fájdalmas, ziháló hangon kérte a fiut.

— Ne még! Töltsünk együtt néhány órát ezen a napon. Ki tudja, mi lesz ezután?

Árpád gondolkodott. Arca elsötétült, szemét lesütötte, a gonosz szándékok felhője borongott a homlokán.

— Itt maradok! Most nem én kívánlak!

— Mindegy, mindegy! — és hisztérikusan magához ragadta a fiatalembert.

— Az előző éjszaka Barbára bejelentette az igazgatónak, hogy gyöngéledik és ágyban akar aludni, valamelyik szállodában. A vagon kemény fekvő helyén nem bírta — mondotta.

Kívánsága nem tűnt föl, a társulat tagjai közül bárki megette, ha gyöngéledett, hogy fölcserele a vagon padját a hotelszoba ruganyos ágyával. De feltűnt a leány megváltozott kedélye Jókendvü lett, a játéka a régi. Természetesen játszott, forró itéléssel, színesen, elragadó temperamentummal.

Gerold nem tudta, minek tulajdonítsa a hirtelen változást. Meg is kérdezte Barbárától.

— Mi történt magával? Csak nem határozott a házasság mellett? Ha kedvező a döntése, akkor is várjunk vele. Várjunk, hogy annál édesebb legyen a völgenyeni csók.

Csunya, kerítő szavak voltak és elzavarták Barbára mosolyát.

Kötekedő hangon mondotta:

— Nem vagyok biztos abban a völgenyeni csókban!

Alex Gerold állt leesett. Érezte a nő hangjából, hogy a képviselővel való pártinak befellegzett.

Mégis megbékélt és nem vesztette el reményét, amikor napról-napra tapasztalhatta Barbara diadalmasan fölfelé fejlődő művészetét.

— Gyorsan mult a két hét.

Az utolsó napon, amikor Alex Gerold izgatottan várta a képviselő táviratát és még izgatottabban Barbara Gold választát, a tragédia fekete boruja borult a társulatra.

Harmadik napja játszottak Váradon, ahol a nagy diva parádés szerepben lépett volna föl.

A délelőtti próbán még vidám volt, jókendvüen ebédelt és azt mondta az

egyik színésznőnek, hogy korszolyáznai szeretne. A postára ment és azóta nem látták. Keresték, tüvé tették érette a várost, nem találták.

Nélküle tartották meg az előadást. Aki beugrott a szerepébe tele volt ambícióval, nem is volt rossz, de a közönség csatlakozva távozott és valami gyászos érzéssel, amikor az igazgató kijött a rivalda elé és jelentette, hogy Barbara Gold elünt.

Reggelre előkerült.

Valahol fönt a várad-velencei rendező-pályaudvaron találták derékon kettészelve a holttestét. Hajnalban egy tolató-mozdony elé feküdt, hogy meghaljon. Pályatársai föl vitték a vagonba, fehér lepedőbe terítették, szalmát hánytak alája és feje fölött olajmécsest lobogtattak.

Csak egy órahosszat feküdt így. Mert Alex Gerold kiadta az utasítást, hogy vegyenek gyertyákat, gyujtsák meg a halott körül.

— Tudhattátok volna — fedte színezeit, — hogy nagy embereknek és szűzeknek gyertyafény jár, nem mécses.

A gyertyák föllobbantak és a vagon félisteni könnyezve és zokogva állott körül a halottat.

Estefelé rendőrtiszt jött a vagonba és elhozta egy levél papírszeleteit. Ott találták az öngyilkos mellett a sinek között. Alex Gerold fölismerte Ut Árpád irását és az összerakott szeletekből valamit még el tudott olvasni.

„Lecsuktak, mert kifosztottam egy leányt. Ki tudja mikor szabadulok ki, vagy hogy egyáltalában kiszabadulok-e. Ha engednék, a börtönben lennék öngyilkos. Ne sajnálj, ne küldj ide semmit, ne hosszabbítsd meg az életemet. Legjobb volna, ha a szabadságot arra használná, hogy elhajtod életedet. A másikat is”.

Ekkor tudta meg Alex Gerold, hogy a szűzeknek kijáró gyertyalángok nem illettek Barbárát. De akkor már kialudtak a gyertyák.

Mindazonáltal a vagonbeliek, akik látták a fehér halott körül a gyertyákat, amíg élnék mindig úgy emlékeznek vissza Barbara Goldra, mint egy szentre.

(Vége).

Apróhirdetések

JÓKARBAN levő, jóhangú zongora és írógép eladó. Széchenyi tér 20.

Tóra יריעות Berezisz Smojisz könyvekre **ספר מובחר** gyönyörű írása eladók. Özv. Dr. Diósi főrabbiné Déva

Friss kóser bivaly- és tehéntej naponta kétszer, csecsemőknek és betegeknek állandóan egy tehéntől feje, házhoz szállítva is kapható. Ugyanott állandóan friss kóser tejfel, turó és vaj is kapható. Schwartz Ignácné Strada Juliu Maniu (Szentegyház-u.) 24.

UTAZO URAK figyelmébe!!! Vajdahunyadon a „Central” szállodát teljesen átalakítva okt. 1-től átvettem. Pontos, tiszta kiszolgálás, kitűnő házi ételek. Utazó uraknak nagy kedvezmény.

Különbejárati csinosan bútorozott szoba, fürdőszoba használattal

kiadó Str. Majorescu (Gyulai Pál-u.) 26.

FIATAL asztalossegédállást keres, emellett vidékre is szombat megtartásával. Cim a kiadóban.

IZR. kántornál tenor állásra ajánlkozom. Cimem a kiadóhivatalban.

KIADO November 1-től Pap-u. 32 sz. a 2 szoba, konyha, spetz, fürdő szoba felszerelés nélkül és egy üzlethelyiség, megtekinthető naponta 11-6, ugyanott nagy szouterin is kiadó, raktárnak vagy kisebb gyárüzem részére. Felvilágosítást ad Friedler, Katsz és Bernát cégnél.

FORGALMAS helyen bevezetett fűszerüzlet raktárral és berendezéssel együtt nov. 1-re kiadó, értekezni Nagyszamos-u. 5 háztulajdonosnál

Zsidókisasszonyt keresek, ki a napi főzést cselédel elvégezné. Lusztigné Dorobantilor (v. Honvéd-u.) 22

Rádió műsor

Idő középeurópai

Szombat, október 12.

Budapest. 9.15. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye. 9.30. Hírek. 12. Déli harangszó. 12.05. A honvéd gyalogezred zenekarának hangversenye. Pazeller: Kossuth induló, Strauss: Otthon, Suppé: A mesterné asszony, Deli-bes: Lakmé. Fricsay: Bátoran előre. 12.25. Hírek. 13. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, 14.30. Hírek, élelmiszerárak, 16. Fábry Frigyes előadása: A Niagara, 16.45. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek, 17.10. Berko István ny. ezredes előadása: „Szíjhagyományok a hadtörténelem tükrében”. 17.40. A rádió házikvartettjének hangversenye. Erdélyi-Szántó: Budán, Kovács-Komjáthy: Fecskék, Huszka: Nemtudom-ka, Tomits: Osi róza, Martos-Szirmay: Részlet az Alexandra c. operettből, Halász-Kiszely: Helyre kislány, Hegyi Pál: Esti hangulat, stb. 18.45. Krisztián Ernő tanár: „Szombat helyültja és jelene” c. előadása. 19.30. Emlékezés Nyiznyai Gusztávra születésének századik évfordulóján. 20.20. Székely Vladimir ny. főkapitány előadása: „Hogyan járunk az uccán.” 20.45. Részletek magyar szerzők táncjátékaiból. 22.35. Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Berlin. 20. Kabaré.

Grác. Offenbach hangversenye.

Kattovicz. 20.30. Közv. Varsóból.

Königsberg. 21. Gramafonzene.

Lausanne. 20.30. Hangversenye. Műsorában Liszt II. rapszódija.

Oslo. 20. Házi hangversenye. 22.35. Gramafonzene.

Toulouse. 20. Klarinét, kürt, hárfahangversenye. 21.15. Hegedű és szakszofonológok orgonahangversenye. Liszt, Elgar, Ketelbey, Handel műveiből. 21.45. Házi zenekar hangversenye. Glazunov, Schubert, Offenbach, Bizet műveiből.

Torino. 21.05. Rózsaváros, operett.

Zágráb. 20.30. Szopránhangversenye. Mozart: Figaro lakodalmá, Mozart: Suzanne dala a Figaro lakodalmából, Wagner: Tannhäuser, Weber: Bűvös vadász, Rossini: Tell Vilmos ábránd, Rossini: Te csendes erdő, Strauss János: Tavaszi hangok.

Vasárnap, október 13.

Budapest. 9. Ujsághírek, kozmetika. 10. Református istentisztelet. 11.15 : Görögkatholikus istentisztelet. 12.35 : Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána m. kir. honvégyalagezred hangversenye. 15.30: Szület. Helyszini közv. 16.45: A m. kir. földmívelésügyi minisztérium előadássorozata. A baromfiak téli tartása és a téli tojástermsérl. 17.20: Rádió Szabad Egyetem. 18.30: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekari hangversenye. 20: Sport eredmények. 20.15: Hangjáték előadása a Stúdióból. „A piszama” komédia. 21.15: Gramafonhangversenye. 22.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye.

Anton Rosenzweig Cluj
 פריס אונר טליתים גראסהאנדלון
Héber könyvek
 és talleszek
 nagykereskedése. — Gyári árak!

Legujabb őszi és téli ujdonságok megérkeztek !!
NEUMANN M, férfi - és fiuruha áruháza CLUJ, FŐTÉR 14.

Nyomta a „Deutscher Bote,, nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. Telefon 187

Szerkesztőség és Strada Baron L. Pop Telefon 9-
 Helyi telefon (ny)
 ELŐFIZETÉS
 Egész évre —
 Félévre —
 Negyedévre —
 Egy hónapra —
 X. évfolyam *
 1929
 Október 13
 590 év T

Egy figyelemre méltó üdvö

Nem igen vagyunk mi romániai zsidók, hanem újévét kívánjuk nekünk egymás között. Bizony rajtuk kívül nem igen törődik senki. Ezért vagyunk a nagy most mégis a fórum, amelynek eszébe jutott, hogy az ország zsidóságának szent ünnepei vannak propagálására alakult szö, amely a mi ünnepeinket melegehang az ország zsidóságához beillik új esztendőszóra így szól:

A román zsidó szana, Jomkipur, Szuk alkalmából, midőn az gyűlnek a templomokban és hó imával szohaz, hitük és ősi szokásai aviatika propagáció, meglehetőséggel, elsősorban a lási intézmények, ter és imaházak vezetőivel sziveskedjenek bármilyen ajándékozni az ország és a hazafias példa hittelvéreiket is.

Román zsidók

Háboruban és béke nyitkát szolgáltatottak nekünk. Bizonyoságot retetrol, amely bennehez köt, a földhöz, csontjai vannak elföld amelyben a Románia folytatott harcban elekeresztény hősök, test és a küzelemben egynek, meg kell hogy ség nélkül, az ország.

Az egész emberiség zsidó Lilitenthal felfedplánt alkotta meg és mánya, aki a róla e felfedezésével a rádió lehetősége. A nagy műban támogatóikra talá Nem kételkedünk az zsidók is hivatásuk állani.

Támogassátok a romtok obulusaitokat az pekkel való felszerelésátok be ez alkalommal romániai állampolgárai

Ime így szól az aviatikus jelentés. Kétebben az érdekes okm a felhívás, amely a zkeri a román aviatikánvan. Természetes, hogy meg kell hozni a maghozta mindig. A másidekesebb, az a proklamelybe az aviatikai egkat kéri szavait belesoa felhívásnak dokumentNyilt elismerése annak maradék nélkül megte szággal szembeni kötelfolata az összes antisze